No. 5665

Abonnementsprijs per 3 maanden
Voor Amsterdam ƒ 2.50.
Buiten Amsterdam franco ƒ 2.90.
Enkele No. 5 Cents.

De Standaard

Ao. 1890.

Advertentiën:
van 1 tot 6 regels ƒ —.90.
Iedere regel daarenboven ƒ —.15.
Aanvragen of vermelding
van liefdegaven ƒ —.10 per regel.

Negentiende Jaargang. **Amsterdam, Vrijdag 29 Augustus** Directeur-Uitgever: J. A. WEBWSER.

PLUTOCRATIE.

II.

De smet, die door den moord van den Prins van Condé op de nagedachtenis van Koning Lodewijk Philips blijft kleven, vindt haar verklaring uitsluitend in 's Konings *geldzucht*.

Na het droeve uiteinde van Prins Enghien was Condé kinderloos en bezitter van een fortuin, dat door Crétineau-Joly nauwkeurig op 73 millioen franken berekend is. De vraag was nu maar, wie dit enorme fortuin zou erven. Zou het één der Rohan's, zou het de hertog van Bordeaux, of zou het Koning Lodewijk Philips' zoon, de hertog van Aumale, zijn?

De laatste *wierd* metterdaad erfgenaam, en het instrument, waardoor Condé bewerkt wierd, om een testament in dien geest op te stellen, was de beruchte Sophie Clarke, die op het s'ot St. Leu bij den Prins leefde; er aan haar zondige liefdesavonturen vrij spel liet; en den ouden Prins geheel in haar macht had weten te krijgen. Ze had dan ook gezorgd, dat er 12 millioen aan haar zelve wierd gelegateerd, en slechts 60 millioen aan den Prins van Aumale.

Noodig had Lodewijk Philips het geld overigens niet. Hij bezat zelf een fortuin van over de 100 millioen, en hij had de onkieschheid begaan, om dit fortuin nog bij zijn leven onder zijn kinderen te verdeelen.

Dit nu was geheel in strijd met de loyale traditiën der Fransche koningen, die, hun particulier fortuin altoos als eigendom der kroon en dus als een deel van het domein beschouwende, steeds hun eigen bezittingen in het kroondomein hadden doen vloeien.

Maar natuurlijk, zulk een ridderlijke traditie had voor den „Burgerkoning" geen de minste aantrekkelijkheid. Wat gepot was moest in de familie blijven, en zoo verdeelde hij zijn 100 millioen, nog wijl hij leefde, onder zijn kinderen.

Juist dit echter hinderde den ouden Condé geweldig. Hij kon deze kruideniers-tactiek niet met de majesteit der Fransche kroon overeenbrengen, en zoo rijpte het denkbeeld bij hem, om zijn testament te veranderen.

Hij vatte deswege het plan op, om zich aan de tyrannie van zijn boeleerster te onttrekken; en alles wierd in gereedheid gebracht, om den Prins van St. Leu naar Chantilly te doen vluchten, teneinde daar, na herwinning van zijn vrijheid, op andere wijze over zijn titel en erfbezit te beschikken.

Nu kwam het gerucht hiervan ook koning Lodewijk Philips ter oore. Condé ging zijn vrijheid hernemen. Was hij eens uit St. Leu van onder de macht van zijn bijzit weg, dan was er geen twijfel of de 60 millioen gingen voor den Prins van Aumale verloren. En toen beging koning Lodewijk Philips de laagheid en gemeenheid, om eigenhandig aan deze bijzit een geheim briefje te schrijven, waarin hij haar gelastte, *à tout prix* het vertrek van den Prins naar Chantilly te beletten.

Schrijf nu als koning aan een zedelooze vrouw, die zelve voor 12 millioen bij de zaak betrokken is, dat ze *tot elken prijs* den Prins van Condé in de uitvoering zijner plannen verhinderen moet, en gij kunt gissen tot welke gruweldaden ge haar aanzet.

De gewetenlooze vrouw althans vatte terstond dit „tot elken prijs" in dien zin op, dat desnoods tot slaipmoord de toevlucht mocht genomen.

En zoo geschiedde het.

's Nachts sloop ze met een sergeant, die ook al haar minnaar was, in het slaapvertrek van den Prins; worgde hem met twee aan elkaar geknoopte zakdoeken; en liet het lijk aan een gordijnhaak bij het venster ophangen, om het gerucht ingang te doen vinden, dat de Prins zelfmoord gepleegd had.

Natuurlijk had Koning Lodewijk Philips dit niet bedoeld, maar door lage baatzucht gedreven, had hij zijn waardigheid als Koning weggeworpen, door zulk een gemeene vrouw in den arm te nemen; en indirect was hij alzoo voor den moord verantwoordelijk.

Een verantwoordelijkheid, die hij alleen van zich had kunnen werpen, door als Koning de Justitie te gelasten, de zaak zoo scherp mogelijk te onderzoeken, en, wierd de boeleerster schuldig bevonden, haar zoo streng mogelijk te straffen.

Doch juist dat het de Koning na. *Zij had zijn briefje.*

Het eerste onderzoek bleef dan ook uiterst oppervlakkig, en geheel de zaak zou in de doos zijn gestopt, zoo de geestelijke van St. Leu, de aalmoezenier des Prinsen, met name Pellier de Lacroix, niet zóó onvermoeid op een nader onderzoek had aangedrongen, dat de Koning na drie maanden toevens eindelijk toegaf, en de rechter De la Huproye met de instructie belast wierd.

Op 27 Augustus 1830 was de moord geschied, en eerst op 6 Februari 1831 ving de instructie aan, die tot 2 Juni voortduurde; waarbij niet minder dan 120 getuigen gehoord werden; en die aan De la Huproye zoo stellige overtuiging van den gepleegden moord schonk, dat hij vast besloten was de zaak door te zetten.

Dat echter wilde de koning niet, en in zijn doodsangst raadpleegde hij toen met zijn sluwe zuster, met Persil en met den procureur-generaal van het hof van Parijs. Gevolg waarvan was, dat Persil in stilte tot den rechter wierd gezonden, om hem te bewegen zijn ontslag aan te vragen. Dit was het eenig middel, om den moord geheim te houden, en te zorgen dat de 60 millioen voor den prins van Aumale niet verloren gingen.

De la Huproye beging de zwakheid, zich hiervoor te laten vinden, onder beding dat zijn schoonzoon Theurier de Pommier een gewenschte benoeming zou erlangen.

Dit gaf het Hof natuurlijk vootstoots toe, en zoo trad De la Huproye af, en besloot de rechtbank op 21 Juni in geheime zitting, dat „het niet bewezen was, dat de dood van den prins van Condé gevolg van misdaad was geweest."

Ook het appèl, tegen dit vonnis ingesteld door den prins van Rohan, trof geen doel. Want wel bleek toen, dat uit de acte van instructie, gelijk De la Huproye die had opgesteld, *het gewichtigste deel opzettelijk was weggelaten*, maar formeel wierd uitgemaakt, dat de prins van Rohan geen recht van appèl had, en dus moest worden afgewezen.

En toen Pellier de Lacroix, diep over zulk een schending der Justitie verontwaardigd, ten slotte naar de pen greep, en in een brochure: „De moord van den Prins van Condé" de zaak voor het publiek wilde brengen, wierd hij zonder vorm van proces uit zijn ambt ontzet, zijn geschrift verdonkeremaand, en ook op andere personen, die gevaarlijk konden worden, allerlei repressieve maatregel toegepast.

De rechters daarentegen, die den Koning ter wille waren geweest, wierden met gunsten en eerbewijzen overladen. En toen eindelijk, toen op die wijs alle tegenstand machteloos was gemaakt, gaf Koning Lodewijk Philips last, om de erfenis van den Prins van Condé aan den Prins van Aumale te doen overgaan; en geheel naar zijn geldzuchtigen aard ging hij hierbij zóó te werk, dat onderscheidene legaten niet eens wierden uitbetaald, de bedienden eenvoudig wierden afgedankt, en alle roerende have publiek onder den hamer wierd gebracht.

Van de 60 millioen moest een zoo groot mogelijke som in contanten gerealiseerd worden.

En zoo slaagde de onvolprezen Burgerkoning er in, het privaatbezit van zijn Huis met de nalatenschap van zijn vermoorden bloedverwant te verrijken.

Niets dan geldzucht dreef hem.

Om maar de „macht van het geld" ter beschikking te houden, had hij op onedele wijze het Fransche Kroondomein een som van 100 millioen ontfutseld; en om maar millioenen op millioenen te stapelen had hij, Frankrijks Koning, de hulp eener gemeene bijzit ingeroepen; en toen deze hem op de radicaalste wijs geholpen had, heeft hij zich niet ontzien, de justitie tot plichtverzaking te verlokken; een man der justitie, die stand hield, te ontwapenen; en misbruik van zijn koninklijke macht gemaakt, om den mond te stoppen aan wie spreken kon en wilde.

En rekent men nu, dat deze Koning voor het getemperd Liberalisme in zijn bloeitijd de *model* Koning is geweest, onder wiens hooge auspiciën de ommekeer in onze staatkundige toestanden in het midden dezer eeuw tot stand kwam, dan is hiermee de vinger gelegd op de smadelijkste wonde, waaraan het Liberalisme allengs doodkwijnt.

Immers door feitelijk alle andere macht en aanzien uit ons maatschappelijk leven weg te nemen, heeft het Liberalisme er met onverbiddelijke noodzakelijkheid toe geleid, dat het *geld*, en nogmaals het *geld*, in hooger en in lager kringen *de* macht zou worden, waarbij de heerschappij berustte; en even daardoor die brandende koorts in de aderen der maatschappij uitgestort om naar *geld* en niets dan *geld* te jagen.

Lodewijk Philips, hoe *schuldig* ook, is van deze onheilige materialistische geestesrichting zelf *het slachtoffer* geworden.

Ook de vorst van het land kon geen heerschappij oefenen, tenzij hij macht bezat over altoos machtiger sommen *gelds*.

*** *Medisch Congres.*

Een inzender in het *Nieuws v. d. Dag* protesteerde onlangs tegen ons beweren, dat de voorstanders der vaccinatie zich nog steeds met de rol van *empirici* moesten vergenoegen.

Dit wierd door ons als argument gebezigd niet tegen de Vaccine, maar wel tegen den Vaccinedwang.

Constateer ik empirisch, dat op vaccinatie minder licht aantasting door pokziekte volgt, dan is dit een hoogst belangrijk feit, waarvan partij kan trekken wie wil.

Maar om het recht te erlangen, deswege onwilligen tot vaccinatie *te dwingen* — zoo was onze redeneering — moest althans wetenschappelijk vaststaan, welke de werking van de ingeënte *virus* op het bloed en het vezelweefsel is, om zekerheid te erlangen, dat er, afgezien van hetgeen op de pokziekte betrekking heeft, geen ander gevaar voor den welstand van het lichaam kan ontstaan.

Hiertegen nu merkte de bedoelde inzender op, dat juist dezer dagen door een Parijzer medicus een voorlezing op het Berlijnsch Congres was gehouden, waarin deze heer beweerde achter het geheim te zijn gekomen, en te kunnen uitleggen, hoe de ingeënte etterstof werkte, om de praedispositie voor de pokziekte weg te nemen.

Hiermee, zoo achtte hij, lag onze redeneering om koud.

Toch is dit niet zoo.

Of waant deze inzender nu heusch, dat iets *wetenschappelijk* vaststaat, omdat één enkel medicus beweert er achter te zijn?

En bovendien, al had deze medicus op afdoende wijze verklaard, hoe deze etterstof werkt, om de praedispositie voor de pokziekte weg te nemen, — is daarmede toevens reeds uitgemaakt, dat deze geduchte inwerking op het bloed en vezelweefsel niet gelijktijdig andere *schadelijke* dispositiën in het leven roept?

En, al wierd later ook dit ontdekt, welke verontschuldiging zou daaraan nog ooit voor de invoering van den vaccine*dwang* ten onzent kunnen ontleend worden?

Wat in 1890 voor het eerst uitkomt, kan toch nooit rechtvaardigen wat in 1872 misdreven werd.

En wat nu het Berlijnsch Congres betreft, och, daar zijn redevoeringen gehouden, die aan *elke partij* op haar beurt nieuwen moed gaven.

Zoo b.v. in de quaestie der lijkverbranding, die dusver vooral werd aanbevolen op grond, dat de begraafplaatsen den bodem, en in dien bodem het water vergiftigden.

Want zie, nu heeft geen minder dan Dr. Petri een uitvoerig betoog op het Congres gevoerd, waarin hij staande hield, dat heel deze vergiftiging van het grondwater door lijkgif op niets dan *een verzinsel* rust.

Uit de Pers.

Onze financieele politiek.

Minister De Beaufort is van zijn eerste optreden af door de liberalen als stormram gebruikt om het Kabinet te deuken, en nog telkens weer ziet men onze tegenstanders zich van den persoon dezes ministers bedienen om het clericale Ministerie een hak te zetten. Op geen ander terrein dan het financieele zijn voor de liberalisten zoo schoone lauweren te behalen; daar prijken zij als de deskundigen bij uitnemendheid, die, al stonden ook in de practijk hun handen gansch verkeerd, toch uitstekend goed weten te zeggen hoe het wezen moet. En zoo gewapend met hun prachtige theorieën toetsen ze daaraan het bewind van den Minister, om dan tot de conclusie te komen dat er geen haar goed is aan zijn beleid. Hij volgt den tragen boemelgang van een oud karrepaard, en denkt maar: alles zal wel terecht komen, of 't zal mijn tijd wel uithouden.

Dus beweren de liberalen, en werd vóór eenige dagen nog door het *Vad.* beweerd. Er wordt wel beloofd, maar de vraag is of het beloofde zal gegeven worden. Voorloopig kunnen we alleen rekenen op wat we hebben, en dat is: Een klein wetje betreffende de belasting op de paarden, waarvan de billijkheid niet te ontkennen is, maar dat toch evenmin als het noodwetje op den suikeraccijns een begin van financieele hervormingsplannen heeten mag.

De Minister heeft blijkbaar gerekend op de voortdurende stijging der middelen, waardoor hij eenige drukkende belastingen zou kunnen afschaffen, zonder aequivalent; maar dit is een illusie! De stijging hield weer op; zelfs zijn de eerste 7 maanden van 1890 bij die van 1889 ten achter. En de uitgaven nemen toe. Spoorwegen mogen voorloopig minder vragen, — onderwijs, leger en vloot, pensioenen en wachtgelden eischen millioenen meer. Regeering en Kamers namen de laatste twee jaren voortdurend maatregelen, die vermeerderde uitgaven na zich sleepen, en de Indische financiën gaan achteruit; hoe kan de Min. er dan nog ernstig aan denken om de gemeenten uit de rijkskas te gemoet te komen? — zoo vraagt het *Vaderland*.

Hij erkende bij zijn optreden, dat hij de financiën van den Staat in uitstekende orde had bevonden. De vraag is echter of straks zijn opvolger hetzelfde van zijn voorganger zal kunnen getuigen. Waar aan den eenen kant de beurs niet genoeg wordt toegetrokken, ter andere zijde bij verhoogde welvaart de fiscus niet zorgt, door billijker verdeeling van lasten, dat hem een evenredig grooter deel gewordt, daar staat het tijdperk der tekorten weer voor de deur. Den meest geschikten tijd voor financieele hervormingen liet dit ministerie, dat in zijn geheel er voor verantwoordelijk is, ongebruikt voorbijgaan. Geen schoone beloften bij de stembus zullen weer in staat zijn het volk te doen gelooven, dat goede financiën synoniem zijn met anti revolutionaire politiek.

Aldus het liberale blad uit de Hofstad. Karakteristiek is zijn zeggen — om nu alleen dit te releveeren — dat dit ministerie „den meest geschikten tijd" voor hervormingen liet voorbijgaan. Moet dit dienen ter verontschuldiging van de niets doende liberale ministeries, die o, zoo graag veel hadden *willen* doen, maar niet konden omdat de tijden er zoo *on*geschikt voor waren?

Veel waars is er in hetgeen een Antirev. orgaan dezer dagen zei over wat de liberalen de „traagheid" en „luiheid" van den Minister noemden. In het feit dat deze Minister weinig wetten maakt — dus zei dat blad — ligt geen zwakheid. Zijn kracht ligt juist daarin, dat hij niet alles tegelijk overhoop haalt, en gelijk de oud-ambtenaar Grobbée, het eene ontwerp voor, het andere na de wereld inzendt om ze, bij mindere welgevalligheid in het oog der heeren van de wetgevende macht, weder in te trekken en een nieuw stel naar hun zin te fabriceeren.

Een goede wet laat zich niet achter den lessenaar in elkaar zetten. Zij moet groeien uit de omstandigheden. En in dat licht beschouwen wij wat de Minister reeds deed en wat wij nog van hem mogen verwachten. Wij wijzen slechts op de Bankwet, Pensioenwetten, Kanaalrechten op het Noordzeekanaal, enz.; op Ministers aandeel in de tot standkoming der Spoorwegwet; op de ingediende wetsvoorstellen als: bepalingen omtrent de heffing van invoerrechten naar de waarde der goederen, een ingewikkeld wetsontwerp dat een zeer moeilijke zaak regelt. Voorts het ontwerp, waarover het jongste Landhuishoudkundig Congres, de meest bevoegde in dit cas van zaken, zich behoudens enkele noodige verbeteringen, zoo gunstig uitliet: de rijpaardenwet. Dan de wijziging in den accijns op de suiker betreffende de overponden bij de beetwortelsuiker. En lest niet minst, het wetsontwerp tot belasting van het roerend vermogen (effectenbelasting) in den vorm van een elk jaar te heffen zegelrecht. Ook melden de bladen dat het wetsontwerp tot wijziging der *Gemeentewet*, hoofdstuk belastingen, alsmede dat tot wijziging der grondbelasting, dat hiermede verband houdt, gereed is en eerstdaags bij de Staten-Generaal zal worden ingediend.

Wij laten het voorshands bij deze opsomming, niet ter overtuiging van den staatkundigen tegenstander, maar ter voorlichting van den vriend die allicht door dat geroep van: nietsdoender! op het dwaalspoor zou worden gebracht.

Staatsloterij.

De *Prot. Noordbr.* heeft een beschouwing geleverd over de Staatsloterij, en is daarin tot de conclusie gekomen — eene, van haar standpunt zeer wel te verklaren — dat deze loterij hoe eer hoe beter moet afgeschaft. Het heeft ons zelfs verwonderd, dus schreef ze aan het slot van haar artikel, dat van de zijde dezer Regeering nog geen voorstel of zelfs een toezegging gedaan is tot opheffing der Staatsloterij. Onder een vorige regeering is daarop van beide zijden der Kamer wel eens aangedrongen, doch de toenmalige Minister van Financiën beweerde, dat de schatkist de bate niet kon missen.

Nu de Staatsinkomsten bestendig vooruitgaan en den raminger der begrooting met eenige tonnen gouds te boven gaan, zal dit argument wel geen dienst meer kunnen doen. Daarom hoopt de *Noordbr.*, „dat onze Minister van Financiën bij het opmaken zijner begrooting en bij de berekening der middelen stuiten zal op den post van zes ton als bate van de Staatsloterij en spoedig een poging zal aanwenden om tot opheffing te komen. Dit geld toch kan den lande geen zegen aanbrengen, omdat het in strijd met Gods gebod verkregen wordt. Dat de Staatsloterij de speelzucht in de hand werkt en aanmoedigt, zal wel geen betoog behoeven. Dat met de opheffing het spelen niet geheel zal op houden en de spelers langs anderen weg hun geluk(?) zullen beproeven stemmen wij dadelijk toe, doch dit ligt voor hunne rekening. Maar zoolang er een Staatsloterij bestaat is de Overheid de medeplichtige aan het nationale kwaad en mist zij zelfs het *zedelijk* recht om publieke speelhuizen te verbieden. De strijd tegen de prostitutie en de strijd tegen het Staatsspel heeft denzelfden grond: de zonde mag niet gereglementeerd worden."

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 28 Aug. 1890.

Naar thans blijkt heeft **Bebel** in de socialisten-vergadering te Berlijn een nog grooter zegepraal behaald dan eerst gemeld werd. De bejaarde volksleider, die twee uur lang sprak, had de voldoening dat zijn rede zeer werd toegejuicht. Zijn tegenstanders konden niet aan het woord komen. Dr. Wille die, naar men weet, met gesis en gehuil ontvangen werd, kon niet veel meer uitbrengen dan dat Bebel een Lodewijk den Veertiende van eigengerechtigheid en heerschzucht was. De motie van vertrouwen in de sociaal-democratische afgevaardigden in den Rijksdag werd aangenomen met algemeene stemmen op 60 na. Men kan dus aannemen, dat de Gematigden 't zullen winnen, wat echter volstrekt niet beduidt dat de breuk geheeld is.

De Duitsche keizer, die gisteren te Berlijn zon terugkeeren, heeft een uitnoodiging van den Oostenrijkschen keizer om in den herfst in Stiermarken te komen jagen, aangenomen. De Pruisische koning en de koning van Saksen worden 2 October te Weenen verwacht.

De **werkstaking** in Henegouwen duurt voort. Dat de klachten der mijnwerkers over onbillijkheid der afgekondigde reglementen niet zoo geheel ongegrond, en de vrees voor overdreven boeten niet zonder reden is, bewijst het feit, dat van zes mijnwerkers op 't loon van één week 101 francs aan boeten is ingehouden! De directeuren blijven nog steeds ongeneigd het reglement in te trekken. Een voorstel van hen, om de boeten bij verzuim op de helft te brengen, is door de werklieden afgewezen.

Te Chicago heeft een deel der werklieden in de groote spoorweg-werkplaatsen den arbeid gestaakt en eischt loonsverhooging. De bestuurders weigeren echter en verklaren, dat zij den strijd tegen de werkstakers tot het uiterste volhouden zullen.

In de Australische havens breidt de werkstaking zich nog steeds uit. Ook de mijnwerkers in Newcastle en de gasstokers te Melbourne doen mee. De reeders houden vol. Aan een schikking valt nog niet te denken.

In verband met den maatregel, gisteren vermeld, heeft de politie nog verscheidene Oberdank- en Barsanti-vereenigingen in een aantal steden in de provinciën van **Italië** ontbonden en overal na onderzoek een aantal papieren in beslag genomen. Zekere priester Politeo, de leider der irredentische uitingen, waarvan de laatste weken bij herhaling melding werd gemaakt, is verbannen. Bij zekeren Mamini te Rome zijn bommen gevonden.

De radicale bladen zich natuurlijk niet onbetuigd, en zien in het gebeurde een voldoening voor Oostenrijk. Andere bladen achten het niet verstandig, en moenen dat het ministerie arbeidt voor Oostenrijk. De waarheid is dat Crispi moeilijk een beweging kon toelaten, gericht tegen een mogendheid, waarmee men niet alleen in vriendschap, maar zelfs in bond verkeert. De strijd kan nu echter feller worden.

Gelijk reeds bleek bestaat er gegronde vrees voor de hervatting van den krijg in **MiddenAmerika.**

Generaal Ezeta, president van San Salvador heeft den eisch gesteld van eervolle vredesvoorwaarden voor die republiek. Wordt daaraan niet voldaan, dan zou de oorlog met Guatemala deze week hervat worden. Nu vernemt men uit Mexico, hoe de regeering van Guatemala verklaard, dat daar Ezeta heeft geweigerd het vredestractaat te teekenen, de regeering van Guatemala haar troepen bevolen heeft tegen San Salvador op te rukken. Het corps diplomatique heeft echter nog pogingen aangewend om den wapenstilstand, welke gisteren eindigde, te verlengen.

De Senaat der **Vereenigde Staten** heeft thans de stemming over de tariefwet van Mc Kinley op 8 September bepaald. Wordt het ontwerp, gelijk te verwachten is, aangenomen, dan komt het bij een commissie, uit leden van den Senaat en het Huis, om een vergelijk te treffen over de wijzigingen, door den Senaat in het ontwerp gebracht. Vóór October zal het ontwerp dus wel geen wet worden. Wellicht eerst met Januari a. s. De republikeinen in Ohio hebben opnieuw Mc. Kinley candidaat gesteld voor het Huis. Hij houdt het aannemen van zijn tarievenontwerp voor zeker, en is overtuigd dat dit ontwerp het land tot weergalooze welvaart zal brengen.

Te Parijs zal een nieuw dagblad verschijnen, getiteld *l'Union Franco Russe* (De Fransch-Russische bond). Vele bekende staatslieden uit Frankrijk en andere landen hebben medewerking toegezegd. Het doel van het blad wordt voldoende uit den naam gekend.

Allerlei.

De cholera.

Volgens de *Kreuz Zeit.* zijn verscheiden verdachte sterfgevallen in *Silezië* voorgekomen.

In Alicante, Badajoz, Toledo, Valencia *(Spanje)* had men Dinsdag 79 ziekte- en 39 sterfgevallen.

Te *Durban* zijn al de per *Congela* aangekomen zieken hersteld, op 1 na die stierf.

In *Arabië* mindert, zeggen sommige berichten, de ziekte. Te Djeddah had men Zaterdag 26, Zondag 15, Maandag 13 sterfgevallen. Doch volgens andere tijdingen moet de sterfte aan cholera te Mekka en Djeddah veel grooter zijn, dan uit de officieele cijfers zou vallen op te maken. Op den grooten bededag der Arayat, meldt men, viel er te Mekka een ware wolkbreuk. Niettemin hoopten zich daar toen een 250,000 pelgrims in hun natte, ongewasschen kleederen opeen, zoodat men zich lichtelijk kan voorstellen, welk een kostelijk veld de ziektestof hier aantrof om zich voort te planten. Buiten Djeddah legeren 17,500 pelgrims, en in dit kamp telde men wel 5000 ruiterlooze kameelen: een stellig teeken dat deze dieren hun eigenaars verloren hadden. De officieele opgave omtrent de sterfte, als bedragende 150 daags, mag dan ook gerusteljik tot 500 gebracht worden. Breekt eenmaal de cholera te Djeddah uit dan is het eind er van niet te voorzien, daar deze stad steeds opgevuld is met vreemdelingen, die in hun dweepzucht naar niets vragen en zich voor niets ontzien, terwijl er bovendien een volslagen gebrek heerscht aan geneesmiddelen en ontsmettingsmiddelen, bij volkomen afwezigheid van zelfs de minste verordeningen en inrichtingen in het belang der openbare reinheid.

De heer Vallot, lid der Fransche alpenclub, heeft op de **Montblanc** een schuilhut laten bouwen op een hoogte van 4400 M., dus slechts 400 beneden den top. De beklimming wordt hierdoor veel vergemakkelijkt, wijl men nu niet meer in de Bossons-hut behoeft te

overnachten. De nieuwe hut heeft 2 vertrekken: een met negen slaapsteden, een kachel enz., een andere enkel voor onderzoekers. Daarin staan 4 bedden en allerlei werktuigen, die om de 14 dagen moeten worden nagezien. Of dit laatste uitvoerbaar zal blijken in den winter?

— —

Generaal *Booth* heeft zijn onderhoorigen eenige beschouwingen over verkeering en huwelijk ter overweging gegeven, die blijken geven van veel gezond verstand en groote bekendheid met de zeden en gewoonten van de volksklasse waarvoor zij bestemd zijn. Jongelieden die elkander lief hebben moeten niet al te haastig trouwen, noch te veel tijd verspillen met hofmaken. Zij moeten den raad van hen die gezag over hen hebben niet in den wind slaan en zich niet verbeelden dat iemand die bijzonder veel geestdrift toont bij de oefeningen van het Leger des Heils, daarom juist bijzonder geschikt zal wezen als echtgenoot. Het is dikwerf juist omgekeerd, zegt de generaal. De geheele dagorde, zegt een Engelsch blad, is een klaar bewijs dat de generaal het recht heeft op maatschappelijk gebied een woordje mede te spreken.

Generaal Booth heeft ook een plan ontworpen om hulp te verleenen aan de behoeftigen in Londen, die zonder werk zijn. Zooals men weet heeft de „generaal" eerst veel nut gesticht met zijn toevluchtsoorden voor verlatenen en zijn goedkoope maaltijden. Hij is nu voornemens een bureau voor werkzoekenden te openen en in verband daarmede werkhuizen, waar voedsel en dak zal verleend worden aan degenen, die het noodig hebben. Een volgende stap zal zijn om eenige hoeven op het land te verkrijgen, die met menschen uit de werkhuizen zullen worden voorzien. Land zal ontgonnen worden en model-dorpen gesticht. Uit deze dorpen zou landverhuizing naar Canada, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika enz. worden geleid. Alle soort van arbeid zou gelegenheid worden gegeven tot werken en de hoop op betere dagen zou allen voorgehouden worden, die bereid waren te werken 1).

— —

Stormen.

Te Citta di Castello in Italië zijn door zwaren wind 4 kerken ingestort, waardoor vele personen werden gewond. Te Pistrino stortte een huis in, waardoor vijf personen het leven verloren. Cittena is bijna geheel vernield.

Bij Maisan in Beneden-Oostenrijk is een goederentrein door een storm van de lijnen geworpen. Er woedde een hevig onweer en de bliksem trof de locomotief. Wijl dusver als zeker gold, dat een trein in volle vaart, nooit door den bliksem kon getroffen worden, heeft men een onderzoek ingesteld, om zoo mogelijk uit te maken of de trein vóór of na de ontsporing getroffen is.

— —

De Zweedsche zwemmer Gustave Akej heeft te Marseille een afstand van 15 mijlen zwemmend in negen uren afgelegd. Toen Akej uit het water kwam, was hij geheel uitgeput.

— —

Een reis om de wereld.

Een briefkaart heeft de reis rond de wereld gemaakt in 53 dagen. Den 13 Juni van Londen naar Singapore afgezonden, via Brindisi, kwam zij over Hongkong en San Francisco 5 Aug. weder in het bezit van den oorspronkelijken afzender. De geheele reis heeft slechts 17½ cent gekost.

— —

Volgens bericht uit Caïro stijgt de Nijl dit jaar buitengewoon hoog, zoodat men in grooten angst verkeert.

— —

Noord-Amerika wordt met een onrustbarende overbevolking van dokters bedreigd.

Op de 60 millioen inwoners der Vereenigde Staten worden daar 100,000 geneeskundigen aangetroffen; er komen jaarlijks 3740 bij, terwijl in Duitschland met 45 millioen inwoners 30,000 geneeskundigen zijn en jaarlijks 935 er bijkomen, en hun aantal in Frankrijk op 38 millioen inwoners 12000 bedraagt en daar jaarlijks slechts 624 gevormd worden. Het blijkt meer en noodzakelijk dat betere bepalingen voor de opleiding en praktijk worden vastgesteld.

— —

In Westelijk Texas, een der Zuidelijke Staten van Noord-Amerika, is, volgens *la Lumière electrique*, de electriciteit te baat genomen ter bescherming van een groote pachthoeve, welke gelegen is midden in een weiland, ter grootte van 50,000 H. A., en door palen geheel is ingesloten. De 200 poorten, welke in die heining zijn gemaakt, kunnen niet geopend worden, zonder dat een alarmsein aan de hoeve wordt vernomen. (Op verschillende punten zijn telephoontoestellen achter slot geplaatst, waarvan de herders zich kunnen bedienen om met de bewoners der pachthoeve te spreken.

— —

Te Parijs zijn weer de worgers opgetreden. Dezen werpen den voorbijgangers een strik om den hals, die hen op de grond doet vallen, waarna zij hen plunderen.

De methode werd ook een twintigtal jaren geleden toegepast. Men weerde dat de boosdoeners op het denkbeeld ervan gebracht waren door een roman van Eugène Sue, waarin ze van Indische volken werd medegedeeld.

Ook naar Londen werd zij overgeplant. Nadat daar de bepaling in werking trad, om deze „tugs" in de gevangenis te geeselen, hielden dergelijke moordaanslagen op.

— —

Z.-Afr. spoorwegen.

Den 9den Juli is de eerste steen der Komatiebrug door den heer Middelberg gelegd.

Uit een schrijven van een vriend, die over Delagoabaai een reis naar Europa aanvaardde, meldt de *Volksstem* o. a.: We trokken per ossenwagen in drie dagreizen tot Kilometer 23, waar het kamp van de heeren ingenieurs Loudon en Mooyen is. Van daar trokken wij gedeeltelijk te paard, gedeeltelijk te voet naar de Komatiepoort. De werkzaamheden voor de groote brug zijn er in vollen gang onder ingenieur Breuning. Deze brug zal bestaan uit een zevental bogen of openingen, ieder van 210 voet wijdte; reeds zijn de twee landhoofden en de fundeeringen van vier pijlers gereed en spoedig zal met den bouw der tijdelijke brug worden aangevangen.

De toevoer van materiaal is echter het grootste bezwaar waarmede men hier en elders langs de baan te kampen heeft, een gevolg van den onvoldoenden staat der landingsplaats Lorenço Marques en van het geringe rollend materiaal, waarover het Portugeesche spoor beschikt, welk laatste slechts 25 ton per dag kan aanvoeren in plaats van 150 ton, gelijk bepaald was. Die slechte aanvoer is bijvoorbeeld oorzaak dat er geen voldoende hoeveelheid cement kan worden verschaft voor duikers en dergelijke bij den onderbouw der baan aan te brengen werken. Thans rijdt de Zuid-Afrik. Spoorwegmaatsch. met eigen rollend materieel naar en van Lorenço Marques, en zal dus alles nog wel spoedig gaan.

Op dit oogenblik zijn 25 kilometer van den spoorweg voleindigd en zijn de eerste twee secties onderhanden. 5000 kaffers zijn aan den arbeid. Weldra zal men met de derde sectie aanvangen, terwijl de heeren James Butler and Co., aannemers van de vierde sectie, welke loopt door Krokodilpoort en de brug over de Kaaprivier bevat, op zich genomen hebben om op 15 Juni 1891 met de aardebaan en den onderbouw der lijn gereed te zullen zijn.

De Z.-A. Spoorweg-maatschappij is bijna gereed met het havenhoofd, dat ze daar liet bouwen en ook de losplaats zal er spoedig gereed komen.

— —

Brand.

Het Hongaarsche stadje **Tokay**, bekend door den wijn, die daar wordt gewonnen, is, naar reeds kort gemeld werd, geheel door brand vernield. Daar tevens een hevige wind woei, was het onmogelijk het vuur meester te worden. Het grootste deel der inwoners is zonder dak en levensmiddelen.

Tokay telt 4500 inwoners en had zes kerken, vier hôtels, vijf scholen enz. Deze gebouwen zijn alle vernield en van de gewone huizen slechts 13 gespaard gebleven. De brand ontstond gedurende den nacht en werd door den hevigen wind in korten tijd zoo uitgebreid, dat aan blusschen niet meer te denken viel, vooral omdat er geen voldoende watervoorraad was. De inwoners zochten hun heil in de vlucht en brachten den nacht buiten de stad in de open lucht door.

Sedert de overstrooming van Szegedin is in Hongarije geen stad door een zoo groote ramp getroffen. Tokay was voorheen zeer welvarend, en nu nog was de wijnoogst zeer aanzienlijk. Menschen kwamen bij den brand niet om.

In dit opzicht was Tokay gelukkiger dan Kama, een stadje bij Debreczin, dat op denzelfden dag afbrandde en waarbij 10 personen hun leven verloren. In geen jaren zijn in Hongarije zooveel steden en dorpen door brand vernield als in dit jaar. Houten huizen en volkomen gebrek aan bluschmiddelen zijn de voornaamste oorzaken van de vele branden, die bijna altijd met de geheele vernieling der plaats eindigen.

— —

Naar men wil zal, zoodra de Fransche Kamer weer bijeenkomt, de regeering een ontwerp indienen tot het aanleggen van den spoorweg door de Sahara, naar het meervermeld plan van den ingenieur Rolland. Den spoorweg gaat uit van Biskra in Algiers, en heeft twee vertakkingen over den Niger.

— —

Uit Quebec wordt een vreeselijke daad van kannibalisme gemeld. Terwijl de ouders bezig waren buiten bessen te plukken hebben twee jongens het kleine kind uit de wieg gehaald en — opgegeten (?)

1) Wijzer dan men ten onzent is, wil Booth dus wel landverhuizing, maar naar streken onder *Britsch* gezag.

Binnenland.

AMSTERDAM, 28 Aug.

De wet van 12 dezer, tot aanwijzing van de hooge en gewichtige openbare betrekkingen, bedoeld in art. 90 der grondwet, is in de *Staatscourant* van heden opgenomen.

De derde afdeeling der Enquête-commissie zal op den 8en September e. k. haar werkzaamheden te Rotterdam aanvangen.

Landbouwenquête.

II.

Zooals wij gisteren zagen, klaagt het verslag der Enquête commissie allereerst over *kapitaalverlies*. Immers, de hypothecaire schulden zijn, op enkele uitzonderingen na, overal toegenomen. De personeele schulden zijn eveneens vermeerderd. Pachten worden in vele streken ongeregeld betaald, soms kwijtgescholden. Executies wegens wanbetaling van verschuldigde renten zijn toegenomen of worden in vele gemeenten alleen voorkomen door zoogenaamden vrijwilligen verkoop.

Het geërfd en gespaard kapitaal is verminderd. Van 1870—1880 steeg de prijs der landerijen, daarna was die weder sterk dalende. In de buitengewoon goede jaren, toen door allerlei omstandigheden de prijzen van alle producten snel omhoog gingen, drong welvaart door het platteland en menig landbouwer werd slapend rijk. Allerminst mag de toenmalige vooruitgang toegeschreven worden aan buitengewone kunde en energie. De toestand was ook in de beste dagen ongezond, en, zoodra de kansen keerden, bleek dat geen innerlijke kracht den uiterlijken glans rechtvaardigde. Zij die in den duren tijd kochten, vinden nauwelijks eenige renten van hun geld of slechts eene nominale belooning voor hun arbeid. Heeft men het land met hypotheek moeten bezwaren of op andere wijze zich in schulden gestoken, dan is langzamerhand het geërfd vermogen weggeslonken, om de rente te voldoen en in het leven te blijven. Met de huren is het gegaan als met de prijzen; sterk gestegen van 1870, zijn zij later gedaald. Bij de huurboeren deden hooge huren hetzelfde wat hooge renten deden bij de eigengeërfden, ze werden betaald zoo goed en zoo kwaad als het ging, doch, uit het kapitaal van den eigenaar zelf.

Verder constateert het alleszins lezenswaardig rapport achteruitgang van veestapel en beslag en ook waardevermindering van bodem en producten. Bij dit laatste dient men wel in het oog te houden, dat de financieele achteruitgang den geheelen landbouwenden stand betreft. Het is niet een particiel lijden, maar een algemeene verzwakking; niet een verplaatsing van kapitaal van den een naar den ander, maar een wegvloeien van krachten, die voor het welvaren van een der groote takken van de volksnijverheid onmisbaar zijn. De vraag kan daarbij niet achterwege blijven, waar de rijkdom, die den landbouwenden stand ontgaat, gebleven is. Een eenvoudige tijdelijke waardevermindering toch der landerijen zou op zich zelf nog geen vermindering van rijkdom beteekenen; een andere waardeering brengt niet noodzakelijk verandering van vermogen. Hij, die duur heeft gekocht, is zooveel armer; doch hij die duur heeft verkocht, is zooveel rijker geworden. Zijn beiden landbouwers, dan kan er van individueel verlies, niet van algemeenen achteruitgang, sprake zijn. Doch zóó ligt de zaak helaas niet.

Vooreerst is de waardevermindering van den grond het gevolg van oorzaken, die na verloop van langen tijd misschien zullen worden geneutraliseerd, maar althans voorloopig een duurzaam karakter dragen. De massale productie, van vreemde gewesten neemt nog steeds grooter proportiën aan. Deze productie op een vroeger ongekend groote schaal, heeft een gevoelige daling van de grondrente ten gevolge gehad en van de waarde der jaarlijksche opbrengst van den bodem. Uit den zeer interessanten staat, in het Landbouwverslag van 1886 onder 101 medegedeeld, blijkt dat de waarde van den oogst van 1861 1870 gemiddeld heeft bedragen *f* 172,076,000; van 1871—1880 *f* 204,313,000 en in de volgende jaren in steeds afdalende reeks:

1881	*f* 210,398,000
1882	„ 188,087,000
1883	„ 188,366,000
1884	„ 156,165,000
1885	„ 148,955,000
1886	„ 144,682,000

Dat wil dus zeggen, dat de jaarlijksche opbrengst van den akkerbouw alleen in zes jaren tijds, met ruim *f* 5,500,000 is verminderd. Nu zijn hierbij gewis ook andere oorzaken in het spel, waarop later de aandacht zal worden gevestigd. Doch zeker is het, dat deze verbazende vermindering van jaarlijksche revenuën een kapitaalverlies beteekent voor den Nederlandschen landbouw. Ongetwijfeld worden in Nederland de *consumenten* gebaat door de vermindering van prijzen; doch let men op de *producenten*, dan zijn het *buitenlandsche concurrenten*, die de voordeelen trekken van de vermeerdering van productie, welke oorzaak werd der prijsvermindering. Er heeft eene waardeverwisseling plaats gegrepen, waarvan de geheele Nederlandsche akkerbouw het slachtoffer is geworden.

De waardevermindering van den veestapel hield met de waardevermindering van den oogst gelijken tred. Volgens berekeningen, voorkomende in het landbouwverslag 1), is de waarde van den veestapel, sedert de daling der veeprijzen is ingetreden, dus van 1883 tot 1886, verminderd met *f* 67,989,000.

En toch is daarmede nog niet alles gezegd. Nog op verschillende andere wijzen is het kapitaal verloren en te gronde gegaan.

Bij den Raad van State, afd. van de geschillen van bestuur, was gisteren ingekomen een kon. besluit van 15 Aug. jl., waarbij verklaard wordt, dat de bezwaren, ingebracht tegen de door den minister van oorlog voorgenomen oprichting van een bewaarplaats van dynamiet in de voormalige linie van Helpman bij Groningen, gegrond zijn; en mitsdien bedoelde oprichting op genoemd terrein niet kan worden toegelaten.

Voor de Provinciale Staten in het kiesdistrict Hulst zal eerstdaags een verkiezing moeten plaats hebben, daar de heer Mr. L. Stevens, voormalig burgemeester van Sas van Gent, de provincie Zeeland met ter woon verlaat.

Te Frederiksoord zijn een drietal afgevaardigden van de stad Parijs geweest, om de werking van de Maatschappij van Weldadigheid te bestudeeren. De heeren toonden zich over hun bezoek voldaan, nadat zij zich van alles op de hoogte hadden gesteld.

De *Vereeniging tot kwakzalverij* hield gisteren hare jaarlijksche algemeene vergadering te Rotterdam.

De voorzitter mr. L. Zegers Veeckens opende de bijeenkomst, sprak over de oprichting van een afdeeling te Dordrecht, wekte de leden in andere plaatsen op zich te vereenigen, en wees op de diensten, door het *Maandblad* der vereeniging in het belang der zaak verricht.

Ten slotte werd geconstateerd, dat ofschoon met de wet in de hand veel tegen de kwakzalverij kon uitgericht worden, de uitvoering der wet toch veel te wenschen overliet.

Na eenige mededeelingen van het bestuur werden achtereenvolgens bij acclamatie goedgekeurd het verslag der algemeene vergadering gehouden in 1889, het jaarverslag over 1889, alsmede het rapport der commissie voor het nazien der rekening over 1889, welke met een voordeelig saldo van *f* 473,26 sloot.

Het periodiek aftredend bestuurslid, dr. G. P. Kortenhorst te Weesp, werd met algemeene stemmen herkozen.

Bij een beraadslaging over de middelen, die tot bereiking van het doel der vereeniging kunnen bijdragen, bleek men het eens te zijn, dat deze voornamelijk in het oprichten van plaatselijke afdeelingen en in den steun der pers en der politie moeten gezocht worden.

Voor de verkiezing van een lid van den Raad te Doesburg hebben 319 van 367 kiezers hun stem uitgebracht. Hiervan verkreeg de heer J. B. Tempelaar (liberaal) 167 en de heer Dr. Warren (anti-liberaal) 144 stemmen, zoodat eerstgenoemde gekozen is.

De dezer dagen door ons besproken kaart, die de Kamer van Koophandel naar aanleiding van de vrije vaart op het Noordzeekanaal verspreidt, is dagelijks tusschen 12 en 4 uur, tegen belaling van *f* 1, verkrijgbaar aan haar bureau, Stadhuis kamer No. 55.

Gemengd Nieuws.

Burg. en Weth. vragen den gemeenteraad alhier machtiging om tot de uitvoering van het vastgestelde uitbreidingsplan over te gaan, wat betreft de noodige werken ten opzichte der afsluiting van de gemeente terreinen, bekend als „Kwakerspoel" van den Stads- en Godshuispolder. De gezamenlijke kosten zijn geraamd op ruim *f* 171,000, wanneer de in verband met de benoodigde aardwerken vereischte wallen en bruggen van hout worden gemaakt, en op *f* 254,000 als die constructiën in steen worden uitgevoerd. Tegenover deze uitgave staat echter een bedrag van circa *f* 450,000 als opbrengst van, tengevolge van die werken, verkoopbare bouwterreinen.

De Amst. Omnibusmaatschappij zal tegen 1 September retourkaartjes verkrijgbaar stellen, die 12½ cent zullen kosten. Alle verbeteringen schijnen nu in eens te zullen komen. Ons publiek mag den ondernemers der Tramomnibussen wel dankbaar zijn.

Een bewijs, dat het handels- en scheepsvaart-verkeer tusschen Amsterdam en Nederlandsch Oost-Indië toeneemt, is, dat binnen 41 dagen van hier zeven stoomschepen der maatschappij „Nederland" naar Indië vertrekken.

Gisterenmiddag te ongeveer 2 ure, is de woning van den smid G. Eekhof, te Loenen o/d. Veluwe, tot den grond afgebrand. De brand nam zoo spoedig in omvang toe, dat bijna niets gered kon worden. Ook een geit kwam in de vlammen om. Huis en inboedel waren tegen brandschade verzekerd. De oorzaak ligt nog in 't onzekere.

1) Zie Landbouwverslag 1884, blz. 389; 1885, blz. 427 en 1886, blz. 400.

— —

Gisteren is in de Residentie een paar getrouwd, dat samen precies de anderhalve eeuw volmaakt. Hij is 72, zij is 78 jaar.

— —

Het denkbeeld, door eenige heeren te Rotterdam geopperd om eene inrichting in het leven te roepen tot opleiding van jongens voor de handelsvloot in denzelfden geest als de „school" of „treining ships" in Engeland en het Matrozen-Instituut te Amsterdam, heeft bij velen instemming gevonden, zoodat reeds belangrijke giften voor een oprichtingskapitaal zijn ingekomen en er alle hoop bestaat, dat de zaak spoedig tot uitvoering zal kunnen gebracht worden. Ook het gemeentebestuur heeft zijne medewerking toegezegd en reeds eene geschikte ligplaats voor een opleidingsschip op de Maas aangewezen met vrijstelling van havengeld.

Hoewel de vacantie aan de scholen onder St. Jacobi Parochie ('t Bildt) afgeloopen is, zullen ze tot nadere aankondiging met 't oog op de werkstaking nog blijven dienen tot kazernes voor de militairen.

— —

Omtrent de Zondagavond te Kuitaart (Zeeuwsch Vlaanderen) voorgevallen vechtpartij en de daarbij toegebrachte verwondingen, wordt aan het *N. v. d. D.* nader gemeld, dat wrok wegens vroegere twisten in deze treurige zaak een groote rol schijnt gespeeld te hebben.

Zondagmiddag moet de verwonde Dieleman woordenwisseling gehad hebben met Baart, wien hij bij die gelegenheid een pak slaag beloofde. Zondagavond, na afloop van het concert, hetwelk door het zanggezelschap van Lamswaarde aldaar werd gegeven, ontmoetten beide mannen elkander en schijnen zij handgemeen geraakt te zijn, waarbij Baart zijn mes trok en dit Dieleman in den buik stak, waarna hij hem nog eenige lichte verwondingen toebracht.

Hoewel eerst het bericht was verspreid, dat Dieleman aan zijn bekomen wonden was overleden, wordt nader vernomen, dat dit niet het geval is. Intusschen is zijn toestand zeer bedenkelijk.

— —

Te Winschoten is een zevenjarige knaap, die zich vermaakte met loopen over de balken, die in de houthaven lagen, daar tusschen geraakt en verdronken.

— —

Te Muntendam is een knaap, die doofstom was, onder de tram geraakt, en heeft zulke gevaarlijke verwondingen aan armen en beenen bekomen, dat men hem dadelijk naar 't academisch ziekenhuis te Groningen heeft vervoerd.

— —

Te Weesp heerscht thans extra groote bedrijvigheid. Er is namelijk sedert een paar weken een begin gemaakt met het bouwen van een geheel stel nieuwe fabrieken, woonhuizen en arbeiderswoningen enz. enz. voor de bekende cacao-firma C. J. van Houten & Zoon aldaar. De aannemer van dien bouw, de heer A. T. van Wijngaarden, heeft zijn geheele personeel, dat daarbij werkzaam zal zijn, ongeveer 500 man, tegen ongelukken verzekerd, bij de „Employer's Liability Assurance Corporation, Lim." te Londen, die in Nederland vertegenwoordigd wordt door de firma Hienfeld en Rapp te Amsterdam.

— —

De heer *Willink Ketjen* is thans in Amerika en heeft vandaar een brief geschreven, waaruit blijkt dat het hem goed gaat. Zijn schrijven is eigenlijk meer te beschouwen als een soort voorlichting van hen, die plan hebben om in het verre westen te gaan wonen, en een doorloopende waarschuwing tegen het koopen van gronden van de Holland California Land Company, een waarschuwing waartegen intusschen de Nederlandsche directeur dezer Company ten sterkste opkomt.

Maar de heer Ketjen woont in *Fresno* — en aangezien ook onder onze advertentiën die van het „Fresno Land Syndicate" voorkomt, is het onzen lezers misschien niet ongevallig te weten, dat de heer Ketjen Fresno een uitstekende plaats vindt.

Het is er zóó gezond, schrijft hij, dat de spinnen bij voorkeur hun webben voor de woningen der geneesheeren weven — om zoo min mogelijk gestoord te worden.

„Ik heb nog een tweede bewijs voor die gezondheid: onze burgemeester is tevens dokter. Geen Dr. in de theologie, — die hebben het te druk — ook geen Dr. in de letteren — die zijn hier niet — maar een heuschelijke doctor medicinae. Wie nu weet, dat een Amerikaansch burger zijn eigen burgemeester kiest — zeowel als alle andere overheidspersonen, tot zelfs de politieagenten — en dat een Amerikaan bijna een mensch is als een ander, zal gemakkelijk beseffen dat ook deze, zijn zinnen eenmaal gezet hebbende op een geneesheer, niet de eerste de beste beunhaas tot hoofd kiest, maar allicht de meest bekende en geziene, — bijgevolg hem, die in den regel de meeste praktijk heeft. En nu wil ik vragen, hoe men in Nederland zou oordeelen over den gezondheidstoestand van Amsterderdam, Den Haag of eenige andere stad, indien de geneesheer met de meeste praktijk aldaar, tijd genoeg overhield om tevens de betrekking van burgervader waar te nemen.

„Wanneer men in Amsterdam soms gebelgd mocht zijn over de parallel, die ik hier eenigszins trek tusschen Fresno en Neerlands hoofdstad, dan wil ik de vergelijking nog wat voortzetten:

„Ook Fresno is een hoofdstad en wel van de country (landstreek) van dien naam. De stad met ongeveer 12,000 inwoners ligt aan den Pacificspoorweg, staat hierdoor in verbinding met geheel Amerika, en is in 't bezit van een tram. Al haar straten zijn geplaveid met asphalt en electrisch verlicht, o, Amsterdam! en elk dier straten is 15 meter breed, plus overdekte trottoirs van 4 meter breedte aan weerszijden, o, Kalverstraat!

In andere opzichten staat het echter ten achteren:

„Men kent er geen draaiorgels, geen geschreeuw langs de straten, geen rondventers, geen sociaal-democraten, geen collecten langs de huizen, geen lammen, blinden, kreupelen op de hoeken der pleinen, geen kermisfooien, geen pourboires, geen dichters-vuilnismannen, lantaarn-opstekers, brievenbestellers, courantenombrengers, noch andere groetende nieuwjaarswenschers; geen wijkmeesters, geen aanslagbiljetten, geen „politieke" vereenigingen, geen verkiezingsmanoeuvres, geen rechercheurs, geen Handelsblad, — noch al wat verder 't leven vrolijk maakt in Amsterdam.

Wanneer men nu verder weet, dat de grond goed, de prijs er van niet te hoog is, dan kan men zich de tevredenheid van den heer Ketjen begrijpen.

— —

Regende 't Dinsdagavond in 's-Gravenhage hevig, boven Scheveningen, dus meldt men ons, ontstond een soort wolkbreuk; het water viel met stroomen neer, zoodat de riolen niet in staat waren het water te verzwelgen. De meeste huizen in de Keizer-, Prins Willem-, Westerstraten en Havenkade enz. liepen geheel onder; geen kelder, die vrij bleef. In de Prins Willem- en Keizerstraten liepen de paarden der trams tot de knieën in het water, zoodat de dienst niet geregeld kon plaats hebben.

In den strandweg ontstonden op verschillende plaatsen, vooral vóór het Kurhaus, diepe gaten. Een kastelein in de Keizerstraat zag zich verplicht met vrouw en kinderen den nacht op het biljart door te brengen; bij een familie in dezelfde straat werden slapende kinderen op de toonbank geplaatst; bij een bakker liep het water onder het bed, terwijl de vrouw beviel; bij een ander dreven flesschen, vaten en wat dies meer zij door den kelder, dien men Woensdagmiddag nog bezig was met een scheepspomp ledig te pompen; bij den drogist dreven al zijn waren door den kelder en werden meest alle bedorven; aan den Geverts Deynootsweg was de watersnood zoo erg, dat enkele bewoners de brandwacht alarmeerden. Men zegt dat het riool, hetwelk bij de kerk ligt en waarop alle riolen uitloopen, een te nauwe uitmonding heeft, waardoor het water niet flink kan wegloopen.

Staats-Courant.

Benoemd tot kantonrechter te Oirschot, Mr. R. H. A. M. Romme, advocaat en procureur, tevens adjunct-commies ter provinciale griffi van Noord-brabant, te 's Hertogenbosch.

— Benoemd tot notaris te Groningen, G. J. Gerhards, eervol ontslagen notaris aldaar.

— Benoemd tot kantonrechter-plaatsvervanger in het kanton te Zierikzee, Mr. J. C. Van der Lek de Clercq, advocaat en notarir te Zierikzee.

— Benoemd tot bewaarder van de hypotheken, het kadaster en de scheepsbewijzen te 's Gravenhage, W. Van Konijnenberg, thans hoofdinspecteur van de directe belastingen, invoerrechten en accijnzen bij het Departement van Financiën.

Kerknieuws enz.

Tweetal.

NED. HERV. KERK.

Te Koekange: Van Walsem te Noordwijk aan Zee, en Callenbach te Hollandscheveld.

Bedankt voor toezegging van beroep.

NED. HERV. KERK.

Naar Maarsen en Maarseveen, door H. Doornveld, te Huizen (bij Amsterdam.)

Beroepen.

NED. HERV. KERK.

Te Drachten, J. Schuttevaer, te Giethoorn. — Te Wijdenes, A. de Joode, te Oostzaan. Te Wageningen, Ph. Peter, te Waddinxveen. — Te Opheusden, C. Bouthoorn, te Dirksland.

CHR. GER. KERK.

Te Sappemeer, C. B. Bavinck, cand. te Kampen. — Te Broek op Langendijk, H. Laatsman, cand.

Bedankt.

NED. HERV. KERK.

Voor Vianen, door G. J. A. Jonker, te Leusden.

CHR. GER. KERK.

Voor Medemblik, door H. Laatsman, cand.

Schoolnieuws.

Examens.

's-Hage, 27 Aug. *Fransch* 1. o. Opgeroepen 25 candidaten, geëxamineerd 12 mann. en 10 vrouw. Geslaagd de dames S. M. Bekker, Eede; L. F. de Broekert, 's-Gravemoer; C. C. M. Witmond, Amsterdam; C. J. Jäger, Utrecht; en de heeren J. F. Thijssen, Breda; H. W. J. Daniëls, Rotterdam.

's Hage, 27 Aug. *Gymnastiek* 1. o. Geëxamineerd 4 mann. cand.; teruggetr. 3; gesl. de heer J. Schram, te Oosthuizen.

— —

Middelbaar Onderwijs.

Uitslag der examens voor de Hoogduitsche taal (middelbaar onderwijs) te 's Gravenhage op 27 Aug., afgewezen: akte B één, akte A twee mannelijke candidaten.

— —

De geheele uitslag van het te Utrecht gehouden examen ter verkrijging der akte in de Engelsche taal, lager- en middelbaar onderwijs (akte A en B), is als volgt:

Lager onderwijs: vrouwelijke candidaten aangemeld 108, niet opgekomen 5, geslaagd 66, afgewezen 37; mannelijke candidaten, aangemeld 115, niet opgekomen 5, afgewezen 63.

Middelbaar onderwijs akte A: vrouwelijke candidaten aangemeld 19, niet opgekomen 1, geslaagd 6, afgewezen 12; mannelijke candidaten, aangemeld 16, niet opgekomen 1, geslaagd 3, afgewezen 12.

Middelbaar onderwijs akte B: vrouwelijke candidaten, aangemeld 1, geslaagd 1; mann. candidaten, aangemeld 5, gesl. 1, afgew. 4.

Hoofdonderwijzers. Arnhem in zijn geheel als volgt: 159 mann. candid. werden schriftelijk en mondeling geëxamineerd; er slaagden 47, dat is ruim 29½ pct. 14 vrouw. candid. legden het geheele examen af; er slaagden 11, dat is 78½ pct. ruim.

LEGER EN VLOOT.

De ritmeester H. M. Werner, van het 2de regiment huzaren, is op pensioen gesteld ten bedrage van *f* 1452 's jaars.

— Benoemd bij het wapen der cavalerie: bij het 1ste regim. huzaren, tot kolonel en commandant van het korps, de luit.-kolonel Jhr. P. Gevaerts, van het korps; tot luit.-kolonel, de majoor Jhr. J. E. H. Meijer, van het 2de regim. huzaren; tot majoor, de ritm. W. E. A. Wuppermann, van het korps; tot ritm., de 1ste luit.-adjudant A. T. Lucassen, van het 3de regim. huzaren, en J. Eck, van het escadron ordonnansen; tot 1ste luit., de 2de luit. C. E. M. de Bruyn, van het korps; bij het 2de regim. huzaren: tot luit.-kolonel, de majoor F. C. W. Juckema van Burmania baron Rengers, van het 3de regim. huzaren, thans belast met het bevel over de rij- en hoefsmidschool; tot majoor, de ritmeester J. C. Lagerwerff, van den staf van het wapen, werkzaam bij de Koninkl. Milit. Academie; tot ritm., de 1ste luit. G. P. A. G. H. Römer,

van het 3de regim. hus.; tot 1ste luit., de 2de luit. H. A. Mos, van het korps; bij het 3de regim. hus., tot 1ste luit., de 2de luit. C. Sandt van Nooten, van het 2de regim. huzaren, en is bestemd voor het bevel over de rij- en hoefsmidschool de majoor H. P. van Raden, van het 2de regiment huzaren.

Familie-berichten.

GETROUWD.

St.-Anna, 26 Aug. B. ter Haar en J. Liefrinck. — Gendringen. A. L. Meyes en R. J. W. Schlimmer. — Haarlem, 27 Aug. T. Droog en J. W. Stoker. — Haarlem. G. Habits en A. M. Landwier.

BEVALLEN.

Boxtel, 24 Aug. A. M. A. v. Oerle—Cremers, D. — Arnhem, 25 Aug. R. Tiddens—Mathysen, D. — Amsterdam. W. B. Wagtendonk—Stroethoff, Z. — Nieuwer-Amstel. C. A. H. Weckesser—Moorsel, D. — Amsterdam, 26 Aug. M. Steinemann—Rietkamp, D. — Haarlem, 24 Aug. J. E. M. Hubers—Tollenaar, Z. — Haarlem, 27 Aug. C. S. Selhorst—Koelemij, Z.

OVERLEDEN.

Amsterdam, 24 Aug. J. W. Broekman, 34 j. — Amsterdam. H. Post—Ternijn, 65 j. — Rotterdam, 25 Aug. B. W. M. Bruineman, 28 j. — Haarlem, 25 Aug. J. Versterre—van Grootveld, 70 j.

Telegrammen.

Berlijn, 27 Augustus. Het Duitsch-Turksche handelsverdrag is gisteren onderteekend.

Bonn, 27 Augustus. De *Bonner Zeitung* verneemt, dat aan den Oud-Katholiekendag te Keulen ook de Oud-Katholieke bisschoppen uit Nederland zullen deelnemen.

Buenos-Ayres, 28 Aug. De minister van financiën verklaarde in antwoord op de vraag, hem door een deputatie gedaan, dat hij de begrooting met 25.000,000 zal verminderen. De Burgerbond is voornemens een volksbijeenkomst te beleggen, waarin het verzoek zal besproken worden, dat de Bond tot de generaals Rocca en Levalle wil richten, om uit het ministerie te treden. In politieke kringen ziet men den uitslag van deze poging niet zonder ongerustheid te gemoet.

Londen, 27 Aug. Aanvoer van Engelsche Tarwe — qrs., vreemde do. 47,500 qrs. Eng. Gerst — qrs., vreemde do. 15900 qrs. Eng. Haver — qrs., vreemde do. 38,100 qrs. Eng. Meel 11,300 barrels, vreemd Meel 300 barrels.

4 Tarweladingen aan de kust ten verkoop aangeboden.

Beetwortelsuiker, Aug. lev. 14/.

Londen, 27 Aug. Tin, Straits £ 97.15, per 3/m. £ 98.7.6. Koper, Chili £ 60.7.6, do. per 3/m. £ 60.10.

Londen, 28 Aug. 3 Tarweladingen aan de kust ten verkoop aangeboden.

Glasgow, 28 Aug. IJzer Pig. 49/10.

Liverpool, 27 Aug. (2de dep.). Katoen. Verkocht 7,000 bn., speculatie 500 bn.

Amerik. naar verschillende havens L. M. C. lev. Aug./Sept. 6 6/64. Sept./Oct. 5 54/64, Oct./Nov. 5 48/64. Nov./Dec. 5 48/64 Dec./Jan. 5 46/64.

Amerik. en Surats stil.

Liverpool, 28 Aug. Katoen vast. Verkocht 7,000 bn., invoer 5,000 bn.

Berlijn, 27 Aug. (Slotkoersen). Rogge Aug. 170.25, Sept./Oct. 164 25. Raapolie Aug 61.—, Sept./Oct. 59.30. Tarwe, Aug. 193.25, Sept./Oct. 187.25. Spiritus loco 40.—, Aug./Sept 39.20 Sept./Oct. 38.50.

Wissel Amst. 2/m —.—, do. kort. —.—.

Bremen, 27 Aug. Petroleum loco 6.65.

Reuzel, Wilcox loco 35—. Armour 34.

Rijst vast.

Hamburg, 27 Aug. Raapolie loco 63.

Petroleum, loco 6.60 brief, do. .— geld, Sept./Dec. 6.90 brief, do. .— geld.

Reuzel, Steam 32½.

Koffie, Santos good average per Aug. ——, Sept. 88½, Dec. 82¾. Maart 79¼. Omzet op termijn van 26 Aug. 5,500 b.

Markt stil.

Keulen, 28 Aug. Tarwe, vreemde 22.50. Nov. 19.25. Mrt. —.—. Rogge, dadelijk vreemde 18.25, Nov. 15.85. Mrt. —.—. Raapolie, dadelijk 66.—, Oct. 62.20. Mei 58.60.

Rijnhoogte ten 11 uur 2.92.

Bewolkt.

Parijs, 27 Aug. Raapolie, loop. mnd. fr. 70.75, Sept. fr. 71.—, 4 laatste mnd. fr. 70.—, 4 eerste mnd. fr. 67.25.

Lijnolie, loopende mnd. fr. 59.—, Sept. fr. 58.75, 4 laatste mnd. fr. 58.25, 4 eerste mnd. fr. 56.50.

Spiritus, loopende mnd. fr. 35.50, Sept. fr. 36.—, 4 laatste mnd. fr. 36.75, 4 eerste mnd. fr. 38.—.

Suiker 88° dad. fr. 35.25 a 35.50, witte N° 3 loopende mnd. fr. 38.—, Sept. fr. 38.—, 4 mnd. van Oct. fr. 36.—, 4 eerste maanden fr. 36.50; geraffineerd fr. 108.50 a —.—.

Meel 12 merken loopende mnd. fr. 58.80. Sept. fr. 58.75, 4 laatste mnd. fr. 58.—, 4 mnd. van Nov. fr. 57.25.

Tarwe, loopende mnd. fr. 26.20, Sept. fr. 25.60, 4 laatste mnd. fr. 25.50. 4 mnd. van Nov. fr. 25.40.

Rogge, loopende mnd. fr. 15.25, Sept. fr. 15.25, 4 laatste mnd. fr. 15.50, 4 mnd. van Nov. fr. 16.—.

New-York, 27 Aug. (Slotkoersen.) Beleening Staats-Effecten 3—, do. andere Effecten 3—, Wissel op Londen 60/d. 4.82¼, id. op Parijs 5.21⅞, id. op Berlijn 94½, 4 pCt. Amerika 125¾, Erie Spoorweg-Aand. 26—, Illinois Shares 109—, Wabash St. L. en Pac. Pref. 25¾, Miss. Kans. en Texas-Aand. 19½, Union Pac. Aand. 60⅜, Central Pac. do. 32¾, Can. Pac. Sp. A. 83—. Atch. Top. Santa-Fé A. 41¾. do. Incb. 66½, St. Louis en San Fr. Pref. A. 56—, Norf.&West. pref.A 63½, Chic. N.-Western pref. do. 143—, Canada South do. 53⅝, Louis Nashv. gew. do. 88—, Chic. Milw. St. Paul gew. do. 71⅝, N.-Y. Ont. West. gew. do. 19⅝, Denver do. 20⅝, Manitoba Minneapolis 108½, Michig. Centr. Shares 94—.

New-York, 27 Aug. Katoen op lev. Aug. 10.76, Nov. 10.42, do. middling Upland 11½, do. middling New-Orleans 10½, Petroleum, ruwe 7.45, do. per Sept. 84¼, do. geraffineerde 7.35, do. te Philadelphia 7.35. Terpentijn 40¾. Reuzel Western Steam 6.50—. Meel 3.50. Mais 56¼. Tarwe roode winter loco 109—, do. levering loopende mnd. 108¼. lever. a. s. mnd. 108⅝, lev. daaropvolgende mnd. 109—, lev. per Dec. 111—, Tarwe voorj. No. 1 Northern 122—. Koffie Fair Rio 20¾, do. Good Rio 21—. do. Rio low ord. Stand. No. 7 lev. Sept. 17.70 a 17.75, idem lev. Nov. 16 65 a 16.70. Suiker 5—. Vracht n. Liverpool p. bushel 1½ d., do. n. Londen 2—, d., do. voor Katoen 7/64. IJzer (No. 1 Coldness) 23.50, Talk 5—. Tin Straits 21.90. Katoen, dag. ontv. 4,000 b., dag. uitvoer n. Gr.-Brittannie 1,000 b. dagel. uitvoer n. 't vasteland —.—.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam 28 Aug. Tarwe op levering Nov. f 216. Mrt. f 220.

Rogge op levering Oct. f 143, 144, 143, Maart f 139, 140, 139, 138, 139, 140, 139.

Petroleum Amerik. loco f 8.—, Oct./Dec. f 8.10 E.

Tin zeer vast met goede omzet in Billiton Sept.-levering f 57¾.

Katoen stil met koopers Mrt./April 32 c.

Kinabast. Van de heden in veiling aangeboden 4321 colli, bleven slechts 43 onverkocht. De unit is aan te nemen op ca. 9½ ct.

Bindrotting. Op 4 Sept. komen bij inschr. aan de markt 20192 bossen ca. 215000 KG. ex diverse schepen.

Koffie goed ord. Java loco 55½ ct. Afgedaan 250 bn. Java Soember Gilang ex Prinses Marie 113 bn. Java WIB Dampak Banjoe, 64 bn. id. id. alh. gedopt Soember Flogo en 115 b. Java WIB Lebak Roto ex Koningin Emma.

Huiden. Afgedaan uit de hand TRP/L 1307 st. en TRP/2 109 st.O. Ind. Runder-, ex Koningin Emma.

Suiker kalm, met eenig aanbod van Oct./Dec. f 15⅝, Oct. Maart f 15⅝ geboden.

Amsterdam, 28 Aug. Aardappelen. De prijzen zijn: Friesche Dokkummer jammen f .— a .—. do. Franeker f 2 60 a 3.—, do. Engelsche f .— a .—, do. Zaaiers f 1.80 a 1 90, do. Hamburgers f 2.40 a 2.50.

Zeeuwsche Spuische jammen f .— a .—. do. Blauwe f .— a .—. Flakkeesche jammen f .— a f .—. do. Blauwe Jammen f .— a .—.

Geldersche Blauwen f 2.40 a 2.50, do. Champions f 1.90 a 2.—. do. Kralen f 2.50 a 2.60, do. Jammen f .— a .—, do. Stoelematters f 2.20 a 2.30, do. Muisjes f .— a .—.

Pruissische Hamburgers f 3.— a f 3.30. do. Roode f .— a f .—. do. Blanke f .— a f .—. Duinzand f 4.60 a f .—.

Andijker Muisjes f .— a .—. do. Ronde f .— a .—, do. Gladbladjes f .— a .—, do. Blauwen f 2.10 a 2.30.

Westlandsche Zand in manden f .— a .—, do. Zand f .— a .—, Muisjes f .— a .— do. Losse f .— a .—, Katwijker Zand f 3.— a 4.—, do. Blauwpitten f 3.— a 3.60, Rijnsburgers f .— a .—, Noordwijker zand f 2.— a 2.80, do. Grave f 2.50 a 2.75, Sassenheimer f 1.90 a 2.60, do. Grave f 3.— a 3.25, Hillegommer f 3.50 a 4.—, do. Grave f 3.50 a 3.10. Haarl. Bollen f 1.50 a 1.60.

Aangevoerd 7 ladingen.

Handel vlug in blauwen.

Schiedam, 28 Aug. Moutwijn f 10.—; Jenever f 15.50; Amsterdamsche Proef f 16.75 per HL. zonder fust of belasting. Spoeling, beurs per ketel f 0.60; Spoeling, commissie f 0.50 per ketel.

Haarlem, 27 Aug. Veemarkt. Vette Koeien f 250 a 160. Kalfkoeien f — a ——. Vaarzen f — a —. Stieren f 120 a 100. Nuchtere Kalveren f 16.— a 10.—. Vette Schapen f 28 a 20. Magere Schapen f — a f —. Lammeren f 16 a 3 per stuk. Vette Varkens —— a — c. per kil. Magere Varkens f — a —. Biggen f — a —. Paarden f — a —. Veulens f — a —. Pinken f — a —. Vette Kalveren f 30 a —. Graskalveren f 32 a — per stuk.

Kaas. Aangevoerd 94 stapels. Prijs f 26.50 per 50 kil.

Dokkum, 27 Aug. Graanmarkt. Tarwe 75 kilo witte f .— a .—, roode 75 kilo f .— a f .—. Gerst 60 kilo f 4.50 a f 4.60, mindere f 4.25 a f 4.40. Haver 50 kilo f .— a f .—. Kanariezaad 75 kilo (Friesch) f .— a f .—. Spaansch f .—. Boonen f .— a f .—. Paardeboonen f .— a f .—. Twijfelaars f .— a f .—. Platte f .— a Groene Erwten f .— a f .—. Voererwten f .— a f .—. Schokkers f .— a f —.—. Koolzaad f 7.35, f .— tot f 8.—, mindere f .— tot f .—. Lijnzaad f 5.50 a 7.50.

Vlasmarkt. Geen aanvoer.

Maastricht, 27 Aug. Boter. f 1.08 a 1.16 per kil. Eieren f 3.50 a 3.70 per 100 stuks Koehuiden 13 a 14 c. Stierenhuiden 11 a 12 c. Kalfsvellen 17 a 18 c. per ½ kil. Nucht. Kalfsvellen f .— a .—. Schapenvachten f 1.50 a 2.—, bloote do. f 0.50 a 0.60, en Paardenhuiden f 7.— a 8.— per stuk. Hooi f 8.40 a 9.60. Stroo f .— a .— per 500 kil. Aardappelen f 3.— a 4.— per 100 kil.

Londen, 25 Aug. Veemarkt. Aangevoerd 2040 Runderen, waarvan 20 vreemde; 9970 Schapen en Lammeren, waarvan 870 vreemde; 210 Kalveren, waarvan 50 vreemde; — Varkens, en 60 Melkkoeien, waarvan 5 vreemde.

Uit Schotland werden aangevoerd — Runderen, uit Ierland 70, uit Norfolk, Suffolk en Essex 150, van Midland en de overige graafschappen 1800, van Canada —, van Denemarken 20 en van Zweden — Runderen.

Prijzen per steen.

		Inf.	2e srt.	Prima.
Engelsche	Runderen	2/4	4/2	4/11
„	Schapen	4/8	5/2	6/2
„	Kalveren	3/4	4/2	5/4
„	Varkens	0/	0/	0/
„	Lammeren	0/	0/	0/
Vreemde	Runderen	2/4	3/8	4/2
„	Schapen	4/8	5/	5/6
„	Kalveren	0/	0/	0/

Melkkoeien £ 16 a 23 per stuk.

Tengevolge van den kleineren aanvoer, werden voor Runderen aanvankelijk hoogere prijzen verlangd, die echter niet waren te bedingen. Er ging weinig om, vooral in 2de en inferieure soorten. Schapen eveneens met weinig handel tot de noteering van vorige week, alleen zware soorten konden iets meer opbrengen. De aanvoer van Kalveren bestond grootendeels uit Iersche en Deensche; voor vette werd 5/4 a 5/6 betaald.

Belfast, 23 Aug. Vlas. Omtrent den binnenlandschen oogst valt niets bijzonders mede te deelen; het weder is steeds vrij ongunstig. Van het nieuwe gewas werden hier gisteren ca. 5 ton aangeboden en verkocht tot volle vorige prijzen van 6/0 a 9/6 per steen. Verbruikers van Russisch vlas beginnen, tengevolge der aanhoudende rijzing van den roebelkoers, in eene moeielijke positie te komen.

Kortrijk, 25 Aug. Vlas met vrij geregelden kooplust tot vaste prijzen; tengevolge echter van de werkzaamheden aan den oogst, wordt er nog weinig aangeboden. Om dezelfde reden waren ook de naburige markten nog zeer slecht voorzien.

Riga, 23 Aug. Vlas en Hennep voortdurend stil.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

YMUIDEN, 27 Aug. Etna, (s) Koningsbergen, 28 dito. Ystroom, (s) Londen; Luneburg, (s) Hernösand; Ariel, (s) Dantzig.

NIEUWE WATERWEG, 27 Aug. Leo, (s) Odessa; County of Durham, (s) Huelva; Hollander, (s) Bordeaux; Egret, (s) Liverpool; Abbotsford, (s) West-Hartlepool; Seagull, (s) Hull; Princess of Wales, (s) Harwich; Peterborough, (s) dito; Baltic, (s) St. Petersburg; Alex. Pirie, (s) Middlesbro'.

DIELETTE. 27 Aug. Galtee, (s) om voor Rotterdam te laden.

QUEENBRO', 27 Aug. Willem Prins van Oranje, (s) Vlissingen.

HARWICH, 27 Aug. Claud Hamilton, (s) Rotterdam.

RIGA, 24 Aug. Nord, (s) Rotterdam.

SOERABAYA, 23 Aug. Isleworth, (s) Batavia.

SINGAPORE, 20 Aug. Bormida, (s) Bombay naar Hong Kong heeft de reis voortgezet.

BAHIA, 26 Aug. Argentina, (s) Hamburg.

ST. THOMAS, 22 Aug. Hungaria, (s) Hamburg. 26 dito. Borussia, (s) dito.

MADERA, 25 Aug. Anna Woermann, (s) Hamburg. 26 dito. Spartan, (s) Southampton naar Kaapstad.

PLYMOUTH, 27 Aug. Don, (s) West-Indie.

BREMERHAVEN, 27 Aug. Werra, (s) Newyork.

HAMBURG, 25 Aug. Morie, (s) Havre.

SWINEMUNDE, 26 Aug. Spree, (s) Newyork.

VERTROKKEN.

NIEUWEDIEP, 27 Aug. Grebe, (s) Londen.

YMUIDEN, 27 Aug. Amstelstroom, (s) Londen; Zingari, (s) Newcastle; Fred. Snowdon, (s) dito.

VLIE, 27 Aug. Alert, (s) Hull.

NIEUWE WATERWEG, 27 Aug. Arundo, (s) Galatz; Burgemeester v. Vollenhoven, (s) Duinkerken; Redstart, (s) Londen; Kate, (s) Cardiff; Dundee, (s) Grangemouth; Britannia, (s) Leith; Grenadier, (s) Newcastle; Banchory, (s) Sunderland; Swift, (s) Hull; Adelaide, (s) Harwich; Brandon, (s) dito; Stoomvaart, (s) Hamburg.

VLISSINGEN, 27 Aug. Engeland, (s) Queenbro'; Mina Horn, (s) Alloa.

CAEN, 27 Aug. Harton, (s) Rotterdam.

MIDDLESBRO', 27 Aug. Grangemouth, (s) Rotterdam; Amulet, (s) Antwerpen.

HULL, 27 Aug. Edith, (s) Rotterdam.

LIBAU, 26 Aug. Leipzig, (s) Rotterdam.

SHIELDS, 26 Aug. Spica, (s) Middelburg.

KINGROAD, 26 Aug. Clio, (s) Rotterdam.

HAMBURG, 25 Aug. Moravia, (s) Newyork; Amsterdam, (s) Amsterdam. 27 dito. Pernambuco, (s) Brazilie.

SWANSEA, 23 Aug. City of Hamburg, (s) Rotterdam.

PROBOLINGO, 24 Aug. Bothwell Castle, (s) Melbourne.

PORT SAID, 25 Aug. Oxus, (s) (Japan) Marseille.

BUENOS AYRES, 25 Aug. Hannover, (s) Bremen.

PILLAU, 24 Aug. Riga, (s) Antwerpen.

RIGA, 25 Aug. Georg, (s) Dordt.

BREMERHAVEN, 27 Aug. Kaiser Wilhelm II, (s) Newyork.

STOOMVAARTBERICHTEN.

Prins van Oranje, Maatsch. Nederland, van Amsterdam naar Batavia, arriveerde 27 dezer te Genua.

Soenda, Maatsch. Nederland, vertrok 27 dezer van Batavia naar Amsterdam.

Voorwaarts, Maatsch. Nederland, arriveerde 27 dezer van Marseille te Hamburg.

Batavia, Rott. Lloyd. van Rotterdam naar Batavia, arriveerde 27 dezer te Port Said.

Rotterdam, Ned. Amerik. Stoomv.-Maatsch., van Newyork naar Amsterdam, vertrok heden morgen ten 7 uur van Boulogne s. M.

WATERHOOGTE.

MANNHEIM, 27 Aug. 4.90 M. Was 0.24 M.
COBLENZ, 27 Aug. 2.65 M. Was 0.01 M.
KEULEN, 28 Aug. 3.90 M. boven 0. Was 0.10 M.
KEULEN, 28 Aug. Rijnhoogte te 11 uur 2.92 M.
ARNHEM, 27 Aug. 9.10 M. + 2.19 M. Val 0.00 M.
MAASTRICHT, 27 Aug. Hoogte der Maas 0.03 M. boven 0 aan de peilschaal der brug. Was 0.06 M.
VREESWIJK, 28 Aug. 2.43 M. + A. P. 4.57 M. onder N. P. Val 1 cM.

WISSELKOERS.

AMSTERDAM, 28 Aug. 1890.

	Geld.	Papier.		
Parijs.. ...Kort.	f 47.8½7	f —.—	Fr.	100
„ ....1/m.	„ —.—	„ —.—	„	„
„ ....2/m.	„ 47.40	„ —.—	„	„
Belgische...Kort.	„ 47.85	„ —.—	„	„
„ ...3/m.	„ 47.25	„ —.—	„	„
Zwitsersch..Kort.	„ 47.60	„ —.—	„	„
„ ...3/m.	„ 47.10	„ —.—	„	„
Spanje .....3/m.	„ 2.19	„ —.—	Ps.	„
Portugal.....3/m.	„ 2.60	„ —.—	1000	Rs.
Italië.......3/m.	„ 46.20	„ —.—	Ls.	100
Petersburg ..3/m.	„ 143.—	„ —.—	Z. R.	100
Weenen.....3/m.	„ 105.—	„ —.—	Fl.	100
Oost. Bankpl.3/m.	„ 104.50	„ —.—	„	100
Pruisische ..Kort.	„ 59.12½	„ —.—	RM.	100
„ ...3/m.	„ 58.40	„ —.—	„	„
Londen.....Kort.	„ 12.08—	„ —.—	£	„
„ .....2/m.	„ 11.97	„ —.—	„	„
„ .....1/m.	„ —.—	„ —.—	„	„

Disconto 2½ PCt.

Prijzen van Coupons.

Oostenr. Pap.	f 22.37½	Rus. Z. Roeb.	f 1.43—
dito Zilver.	„ 22.37½	dito P. Roeb.	„ —.——
Diversen in £	„ 11 52½	Pools.p.Z. Rb.	„ 1.83½
dito dito met affidavit...	„ 11.92½	Spaans. Piast. Buitenl....	„ —.——
Portugeesche.	„ 11.97½	do.do.do. Juli	„ 47.50—
Fransche....	„ 47.45—	do. do. Binnl.	„ —.——
Belgische ...	„ 47.45—	do.do.do. Juli	„ 2.19—
Div.Reichsm.	„ 58 70—	Am. Gd. Doll.	„ 2 47—
Hamb. Rusl..	„ 1.21—	do. Pap. Doll.	„ —.——
Goud. Roebels	„ 1.90½		

ENSCHEDE, 25 Aug. Agio op Pruisisch geld f 1 20. Idem op papier f 1 20.

Beurs-Overzicht.

Binnenl. Staatsfondsen prijshoudend.

Van Industr. soorten zijn aand. Afrik. Hand.venootschap ½, Deli Maatschappij 4½, Senembah 2, James Barge 1¾ pCt. teruggegaan. Daarentegen zijn aand. Lankatmaatsch. 1¼, aandeelen en preff. dito Kol. Bank 1, Transvalia 1¾, Wester Suikerraffinaderij 4 pCt. opgekomen.

Buitenl. fondsen leverden niet veel veranderen op, de stemming was meerendeel vast en Oostenrijksche met voortdurend goeden handel.

In Aand. Warschau Weenen was de handel weder vrij levendig en hebben 1½ pCt. verbetering kunnen maken.

Ook de Russ. Spoorwegmarkt was goed prijshoudend.

De Amerik. markt was iets minder aangenaam.

Geld op Prol. 3, 3½.

Beurstijdingen.

OFFICIEELE PRIJSNOTEERING.

AMSTERDAM, 28 Aug. 1890.

☞ De niet genoemde fondsen zijn heden niet verhandeld.

Staatsleeningen.

EUROPA.

Nederland.			
Cert N. Werk.Sch....2½	80 5/16	80 5/16	—
Cert. N. Werk. Sch.....3	96¼	96¼	—
Cert. N. W. Schuld .3½	101¾	102	—
Oblig. Ned. W. Sch.3½	102	—	—
Amort. Synd........3½	100¼	—	—
Hongarije.			
Obl. in papier........5	88⅝	—	—
Obl. Goudl. 1881/88...4	90¼	90½	—
Oostenrijk.			
Obl. Mei-Nov.........5	77⅞	78⅛	—
Obl. Jan.-Juli.........5	79⅜	79⅞	—
Obl. April-Oct........5	79½	—	—
Portugal.			
Obl. Buit. 1853—84...3	63¾	—	—
Rusland.			
O. *Hope & C.*1798/1815.5	104 5/16	104½	—
Obl. 2e Serie 5	73¼	—	—
Obl. 1875 gecons....4½	101¼	101¾	—
Obl. 1880 gecons 4	92⅞	93 1/16	—
Ob. 1889 1e en 2e Serie.4	93⅜	93 1/16	—
Obl. 1889.............4	93¼	—	
Oblig. 1890 2e uitgifte.4	93 5/16	93 5/16	—
Obl. in Goud 1883....6	104¼	105	—
Obl. in Goud 1884....5	102	—	—
Spanje.			
Obl Buit Perp. Sch...4	72½	—	—
Turkije.			
Gepriv. Conv. Leen...4	78½	—	—
Douane Obl. 1886.....5	87½	—	—
Leening 1888.........5	87½	88	—
Obl. Geconv. Serie D...	18 13/16	19 1/16	—
Obl. Geconv. Serie C...	18 13/16	19 1/16	—
NOORD-AMERIKA.			
Vereenigde Staten.			
Oblig. 1876.........4½	101¾	—	—
Mexico.			
Binnenl. Sch. Ob......3	36⅝	—	—
Subsidie Obl..........6	66⅞	67¼	67¼
ZUID-AMERIKA.			
Argent. Rep.			
Leening 1886/87.......5	83½	—	—
Brazilië.			
Oblig. Leening 1888.4½	87¼	—	—
Peru.			
Ob.-Leen. Mortg. bonds.6	89	—	—
Uruguay Rep.			
Oblig £ 100 6	75¾	76	—
Venezuela.			
Oblig 1881...........4	51¼	52½	—

Provinciale en Stedelijke Leeningen.

Amsterdam.			
Leening 1861.......3½	100¼	—	—
Oblig. 1886.........3½	100⅝	—	—
Rotterdam.			
Leening 1886.......3½	100¼	—	—

Industriëele en Financiëele Ondernemingen.

Nederland.			
N. Afr. Hand.Vennoots..	116	—	—
Amst. Deli-Comp. Aand.	456½	—	—
Deli-Maatschappij Aand.	708	710	—
Lankat-Maats. Aand....	117	118½	—
Senembah-Maatsch......	419½	421	—
Amst. Kan.-Mij. Aand.2	51¼	—	—
C Ven.Gest.O.enLik.Bew.	6⅝	—	—
Cult.-Mij. derVorstenl..A.	51½	—	—
Holl. Hyp. Pandbr....4	100⅝	—	—
Koloniale Bank.......A.	54½	55½	55¼
Koloniale Bank prefer.A.	71	—	—
K. Ned. Paketv.-M. Ad.	115	—	—
Likw. A. Jam. Barge c.a..	85	85½	85
Nat. Hyp. B. Pandbr. 3½	99⅜	—	—
Ned. Am. St. Maatsch. A.	98	98¼	—
Nederland. Bank. Aand.	237	—	—
Nederland & Cred. Vg. Z-Afrika Aandeelen.....	100	—	—
Ned. Hand.M.Cert. resc. 5	138⅝	138½	138⅝
Ned. Ind. Handelsbank A.	95	—	—
Ned. Ind. Landb.-Mij. O.5	110	—	—
N.Western and Pac.Pbr.5	102	—	—
Pretoria Hyp.-Mij. Pbr. 5	101	—	—
Rott. Loyd. Ob.......4	101¾	—	—
Singkep Tin-Mt. Ad....	135½	136	136
St.v.m. „Zeeland" pr.O. 3	83⅜	—	—
Transvalia C. v. Pref. A.	70	71½	—
Twentsche Bank Aand .	134½	—	—
Twentsche Bank Certific.	134½	—	—
Wester Suikerraffin. Ad.	125	127	—
Rusland.			
Pandbr. Hyp. Bank. 4½	97	—	—
Amerika.			
Maxw. C. van Prior....6	63	—	—
Maxw.L.G.C.Afges.C.v.A.	10½	10 5/16	—
Maxw.C.v.Inc.bondsafges.	15½	—	—
Braz. M. d. P. N. en C. Suik fabr..........5	87½	—	—

SPOORWEG-LEENINGEN.

Nederland.			
Oblig.......... .4½	98	—	—
Holl. IJz. Spw. Oblig. 3½	100½	—	—
N. Ind. Spw 1879 Obl. 3	97½	—	—
Ned Rijn-Spw. volgef. A.	119⅝	119 9/16	—
Zuid-Afrikaansche Sp.. 6	125¼	—	—
Ned. Z.-Afr. Spoorw O. 5	—	—	—
Ned. Z.-Afr. spoorw... 4	—	—	—
Noord-Brab. Bokstel A.			
N.-Brab. Bokstel O. 4½	10	—	—
N. Brab. Bokstel 1875 5	—	—	—
N.-Br. Bokst. 1875/80 5.	62⅜	—	—
Italië.			
Spoorwegleen. 1887/8 3	55	55½	—
Middellandsche Zee O. 4	84	—	—
Victor Emmanuel Obl. 3	60¼	—	—
West Sicil. Spoorweg O. 5	—	—	—
Zuid Ital. Spoorweg O. 3	58⅜	58 5/16	—
Polen.			
Wars. Bromb. Aand .. 4	63	—	—
Wars.-Weenen Aand...	141½	142½	—
Wars.-Weenen Prior O. 4	90⅞	91 1/16	—
W.-Weenen Act d.Jous f	—	—	—
Action de Jouis R.M. O 5	—	—	—
Portugal.			
Kon. Trans-Afr 1e hyp. 5	91	—	—
Port. Spw.-Maatscha. 4½	—	—	—
Rusland			
Gr. Sp. Maatsch Aand. 5	123½	123⅝	—
Gr. Action de Jouis...f	—	—	—
Gr. Sp.-Maatsch. Obl. 4½	99⅜	—	—
Gr. Sp.-M 1881 O.....4	—	—	—
Gr. Sp.-M 1888 Obl...4	—	—	—
Gr. Sp.-M. 1890....... 4	90¼	—	—
Gr. Sp-M Obl.........3	76½	76⅜	—
Baltische Spoorweg A. 3	66¼	66⅜	—
Baltische Obligatien...5	—	—	—
Brest-Grajewo O. f 1000 5	—	—	—
Brest-Grajewo in R.M. 5	—	—	—
Donets Steenk. Sp. A. 5	99	—	—
Fastowo Spoorweg-Mij 6	78⅞	78⅜	—
Iwangorod Dombr. A 5	97⅜	98⅜	—
Iwangorod Dombr. O. 4½	95⅜	96⅜	—
Koal-Woronesk Rost. O 4	—	—	—
Chark.-Asow à £ 120 4	—	—	—
Ch.-As. à £ 500—1000.5	—	—	—
Chark.-Asow R.M. 600.4	91½	—	—
Chark.-Asow 500—2000	92⅜	—	—
Los.-Sewast. O. f 1000.5	101 9/16	101 9/16	—
Losowo-Sewast.R. M. 4	—	—	—
Morschansk-Syzran Aand.	83⅜	83⅜	—
Mosk.-Jaroslow Oblig..5	102⅜	—	—
Mosk.-Jaroslow Prior.O. 5	69⅜	—	—
Mosk.-Kursk Obl...... 4	87¼	—	—
Mosk.-Smolensk Obl.. 5	103	—	—
Orel-Greasi 600—3000 4	—	—	—
Orel-Griasi à 500—2000.4	—	—	—
Orel-Vitebsk ZR. 125 A. 5	102	—	—
Orel-Vitebsk ZR. 1250 A 5	—	—	—
Orel-Vitebsk Obl.......5	102½	—	—
Poti-Tiflis Obl. f 1000 5	102⅞	—	—
Poti-Tiflis Obl £ 100 5	—	—	—
Riaschk-Wiasma Aand..	83 13/16	83⅞	—
Transcauc. Spw. Obl..3	79½	79⅜	—
Weichsel Spw. Aand..5	72¼	72⅜	72¼
Wladikawkas Obl......	89⅜	90⅝	—
Z.-W. Sp. M. 100-1000 A.5	80¼	80⅞	—
Z.-W. Sp. M. 3000 A. 5	—	—	—
Z.-W. Spoorw. Mij. Obl..4	90¾	91½	—
Turkije.			
Anatolië Goudl.........5	-	—	—
Zweden.			
Zw. Noorw. Sp. Obl...5	16 5/16	16⅝	—
Receiver Cert. f 500...	—	—	—
Amerika.			
Atchis.-Top. C. v. Aand.	42 9/16	42 9/16	—
Gen. Mortage bonds... 4	83⅜	84	—
Income Goud dito... 5	66½	—	—
Certificaten van dito....	—	—	—
Atl. & Pac.(W.D.) Tr. O 4	76½	77½	—
Central Pacific Aand...	82 13/16	83 1/16	—
Chic. en Atl. C. v Obl. 6	99⅜	99¾	—
Chic.Com.bew.v.deelger.	—	—	—
Chic. N. W. Com. Stocks	—	—	—
Chic. Cert. v. aand Pref.	—	—	—
Chic. 1e hypoth. Cert. 7	—	—	—
Chic. (Sinking Fund) O. 5	—	—	—
Chic. geconsolid O. ..7	130	—	—
Ch. St.P.&K.1e H.a'g. 5	97½	—	—
Prioriteitsleening..... 5	—	—	—
Chic. R.-Island Cert. Aand.	—	—	—
Chic. South-West Obl. 7	116	—	—
Clev. Akron & Col......A	37½	37¾	—
Clev.Akron 1e Hyp...6	—	—	—
Clev. Alg. Hyp....... 5	98⅞	—	—
Clev. Col. & Cincinnatie.	—	—	—
Denv. Ri. Gr. C. v A..	20 5/16	20⅞	20⅞
Denv. Pref. Aand......	59⅝	60¼	—
Denv. Cert v. Aand...	—	—	—
Denv. Oblig..........4	81⅜	—	—
Denv. Improv. Goud O. 5	82⅜	—	-
Denver Obl............7	—	—	—
Des Moin. Fortd. Obl..4	—	—	—
Des Moin Extention O. 4	—	—	—
East. Tenn.Verg. 1-1700 5	90⅝	90⅜	—
C. v. gew. A. Fl. Centr.	7½	—	—
D. gew. A. Fl. Cert. 2epref	22⅞	—	—
Illinois Cert. van Aand.	115½	—	—
Illinois in Goud Oblig. 4	—	—	—
Ill. Centr.L.LineStock C.4	97⅜	—	—
St Louis en C. C.v A.7	9 1/16	9⅜	—
St. Louis en C. 1e Hyp.4	—	—	—
Louisv. Nashville C. v. A.	88	88¼	—
Louisv. Nashville. Obl. 6.	—	—	—
Louisv. Nashv. 2e H. O. 3	66½	—	—
Louis (Sink. Fund) O. 6.	—	—	—
Louisv. (Adjumentb) O. 6	102¼	—	—
Mis. Kans. m.-st. à 10.	19	19	—
Miss. Kans. m. st. ad 7½	—	—	—
Miss. rec. v. Cert. 4 pCt.	78⅜	—	—
Miss. rec. van bevoorr. A.	27⅜	27⅜	—
Miss. Cert. v. Oblig .. 6	81	—	—
Miss. Alg. Geo Hyp...5	71	—	—
N.-Y. Ont. &W.A.en C.b.	19½	19½	19⅜
N.-Y. Pensylv. Ohio Ob. 6	106 5/16	—	—
Union Pac Hoofdl. Aand.	60	60⅜	—
Union Pac. Hoofdl. Ob. 6	109	—	—
Union (Coll.) Bonds do. 5	101⅜	101½	—
U. (Coll.) Tr. Bonds do. 6	—	—	—
U.Equip.Tr.bonds Cert..5	—	—	—
U. Lin. & Color 1e Hyp.5	—	—	—
Or. Short. L. & U. N.R.C.	93½	—	—
Utah. North. C. v. Obl. 5	—	—	—
Utah. gec. 1e Hyp. Obl. 5	—	—	—
Wab. Ct. v. Pref. A...	—	—	—
Wab.Ct.v. 6 pCt. D.bds B	47	—	—
W. N. Y. Pens. C. v. Aand.	10½	10¾	—
W. N. in goud 1e H. Obl. 5	98	—	—
W. N. in goud 2e H.Obl. 5	34⅜	—	—
Arg. Rep. Spw. 1e H. 5	—	—	—
Brazilië. Spoorw. O. 4½	81⅝	—	—
Oeste de Minas Obl... 5	—	—	—
Canada-South C. v Aand.	55	55½	—
Can.-South. O. 2e Hyp. 5	—	—	—
Can. Pac. Cert. van Aand	85	85½	—

TRAMWEG-MAATSCHAPPIJEN.

Gooische Stoomtr. Obl. 4	91½	—	—

PREMIE-LEENINGEN.

Nederland.			
St. Amsterdam à f 1000 3	—	—	—
St Amsterdam à f 100 3	112	113	—
Amst. Kan.-Mij. C. v. A.	—	—	—
Stad Rotterdam.......3	—	—	—
Gemeente-Crediet 3	103¾	—	—
N.H.Ver.Het W.Kruis. ..	78	78½	—
Paleis v. Volksvl. 1867.	127	128	—
Paleis v. Volksvl. 1869 f	2.50	—	—
België.			
Stad Antwerpen.....2½	90¾	90⅝	—
Stad Brussel 1886...2½	90¾	—	—
Buurtspoorwegen....2½	84	—	—
Frankrijk.			
Cred. Foncier 1880....3	—	—	—
Hongarije.			
Staatsleening 1870	—	—	—
Hong.Hyp.Bank Budap. 4	99½	—	—
Stuhlweissenb. Sprw....4	—	—	—
Theiss...............4	112¼	—	—
Italië.			
Het Roode Kruis.......	—	—	—
Oostenrijk.			
Staatsleening 1854.....4	—	—	—
Staatsleening 1860 5	122½	—	—
Pruisen.			
Th. 100 1855. .... 3½	—	—	—
Keulen-Minden Sp.. 3½	—	—	—
Rusland.			
Staatsleening 1864....5	167	167¾	—
Staatsleening 1866 5	—	—	—
Servië.			
Staatsleening..........	74½	75⅜	—
Spanje.			
Stad Madrid 1868.... 3	—	—	—
Turkije.			
Spoorwegleening.... 3	18¼	—	—
Zwitserland.			
Staat Genève Aand.....	—	—	—
Diversen			
Cert. Ver. Am Spwf. 1e S.	—	—	—
Cert Ver. Am. Spwf. 2e S.	—	—	—
Cert Ver. Am Spwf. 3e S.	79½	—	—
Cert Ver Am. fond. 3½	—	—	—
Vg Am. Hyp. Spwf. O.	104⅜	—	—
Vg. Hyp. Cert. 2e Reek:	—	—	—
Pr Santa Fé(Arg. R) O. 5	—	—	—
Bahia................	—	—	—
Pr. San Paulo Braz O. 5	—	—	—
Pr. Queb. (Canada) O. 5	—	—	—
1e Goudmijn.........	8¼	—	—
The South StandCert...	6⅞	—	—

Op 21 dagen

Geldkoers op Beleening. Prolongatie 3

ADVERTENTIËN.

EBEN-HAËZER.

Maandag den 1sten September hopen D. V. onze geliefde Ouders:

Ph. DE WOLFF

EN

TRIJNTJE SCHEFFERS,

HUNNE

40-jarige Echtvereeniging

TE HERDENKEN.

Hunne dankbare kinderen, behuwd- en kleinkinderen.

Sneek, Aug. 1890. (7918)

ONDERTROUWD:

BERNARD ESSINK

EN

JOHANNA ARNOLDINA VAN ES.

Amsterdam, 28 Augustus 1890.

GETROUWD:

LEONARDUS GERARDUS WEISZ

EN

MARIA CATHARINA KLEEMAN,

die mede namens wederzijdsche familiën hunnen dank betuigen voor de vele bewijzen van belangstelling bij hun Huwelijk ondervonden.

Amsterdam, 28 Augustus 1890.

Aan de School voor Geref. Onderwijs te **Werkendam** wordt ten spoedigste gevraagd een

Onderwijzer.

Salaris ƒ 450 met mogelijkheid op bijverdienste. Adres den Hoofdonderwijzer den Heer H. W. KNOL.

DOOR BRAND

is van HUIG DE ZEEUW, vlasboer te *Rijsoord*, eene scheepslading vlas vernield, ter waarde van ± ƒ **1200**, ongeveer 1/3 van zijn gewas.

Een ramp, die, met weinig opoffering kon geleenigd, wanneer b. v. 120 vlasboeren of anderen, ieder ƒ 10.— afzonderden.

Wie helpt mede?

Ondergeteekenden hebben zich tot commissie gevormd, die gaarne bereid is uwe berichten van deelname te ontvangen.

De Commissie,

J. NUGTEREN, te Rijsoord

Cs. VAN NES, te Rijsoord.

M. C. SNAAUW, te H. I. Ambacht.

REGTSTROO-DORSCHMACHINES.

De echte Amerikaansche WHEELER & MELICK Co. 1—2 en 3 **Paardstreemolens, Rosmolens** voor 2—4 en 6 paarden, 1—2—3 **Paardshekeldorschtafels**, 2 **Paards regtstroodorschtafels**, 3 **Paards regtstroo marktschoon dorschtafels** zijn steeds verkrijgbaar bij den Hoofdagent **D. DEN DEKKER** te **Almkerk** b/ Gorinchem. (7912)

Versche Delftsche Roomboter,

franco door geheel Nederland, per 2½ Kilogram à ƒ 0.70 per ½ Kilogram, per 5 Kilogram ƒ 6.50.

Fijne Goudsche Kaas, per ½ K°. ƒ 0.40; 2de soort **Goudsche Kaas**, per ½ K°. ƒ 0.35. Te Rotterdam, Schiedam, Delft en 's-Gravenhage worden ook potjes van 1 en 2 Kilogram en **zeer versche Kipeieren** tegen lage prijzen, *franco* aan huis bezorgd.

☞ Naamstempel op de Boter

Overschie. W. VAN DORP Czn.

Oldambtster Zuivelfabriek,

TE WINSCHOTEN.

Frima versche gegarandeerde NATUUR ROOMBOTER wordt door 't geheele land in postpakketten van 4½ Kilogram netto franco verzonden, tegen ƒ **1.30** het Kilogram.

De Directeur, E. R. HOTZE.

Verschenen bij J. A. WORMSER, te *Amsterdam*:

„Is er aan de publieke Universiteit ten onzent plaats voor eene Faculteit der Theologie?"

REFERAAT voor de meeting, gehouden ter gelegenheid van de tiende jaarvergadering der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag, door

Dr. A. KUYPER.

Prijs ƒ 0.60

Amsterdam. J. A. WORMSER.

Kanker.

Behandeling van kankergezwellen, tistels, langdurige huidziekte enz., zonder bloedige operatie, door een ervaren Arts. Fenig adres: A. WINDELINCX, 37 Weteringschans. *Amsterdam.* Consult Dinsdags 1 tot 3 uur. Inlichtingen **gratis**.

De Copallak

voor buitenwerk,

VAN

H. VETTEWINKEL & ZONEN,

te Amsterdam,

houdt langer glans, is duurzamer en droogt spoediger op dan elke andere soort.

J. H. Schreuder & Co.

Opvolgers van ALBERDINGK THYM & Co.,

Haarlemmer Houttuinen 85-87-89.

Amsterdam.

STOOMFABRIEK van Verduurzaamde Levensmiddelen, Scheepsprovisiën enz.

EXPORTEURS NAAR

OOST- en WEST-INDIË.

Opgericht in 1780.

In 1883 werd dit Fabrikaat op de **Internationale Koloniale Tentoonstelling** bekroond met de *eenige hoogste onderscheiding* voor dit vak — **1ste prijs. (Diplôme d'Honneur.)**

☞ **Prijscouranten op aanvrage** verkrijgbaar

Stoom-IJs-, Boter- en Kaasfabriek

Melkinrichting.

De in deze onze **Inrichting**, onder ons persoonlijk toezicht, uit licht aangezuurden verschen **room** gekarnde **onvervalschte** prima kwaliteit

Delftsche Grasboter,

munt uit in geur en fijnheid van smaak.

De prijs is tot aanst. Donderdagavond: franco *Rotterdam* en *Den Haag* ƒ **1.50** p. Kilo, franco *Amsterdam* ƒ **1.60** p. K°.

Naamstempel op de Boter.

Verkrijgbaar in Potjes van ½ en 1 Kilo te *Amsterdam* bij **Th. Franken**, firma H. Vingerhoed, Kalverstraat 216; te *Rotterdam* bij **Ter Harsch & Co.**, Lamsteeg No. 4, Westzeedijk No. 42, Aert van Nesstraat No. 66, Binnenweg, hoek Paardenstraat, No. 76, en Diergaardelaan No. 14 (Boulevard), en te *'s Hage* bij **J. H. Varenkamp & Zn.**, Groenmarkt No. 33 en **G. H. D. Susanna**, Wagenstraat No. 109, bij wie, evenals direct aan ons adres, *bestellingen worden aangenomen op leveringen in Vaatjes, van 5, 10 en 20 Kilo en in Potten.*

B. VETH & Co., Delft.

Bij HÖVEKER & ZOON, te Amsterdam, komt heden van de pers:

De onverderfelijke

ERFENIS.

Twaalf nagelaten Leerredenen

van

J. Ph. VAN DER LAND,

in leven Predikant bij de Ned. Herv. Gemeente te Rotterdam.

Met Portret in lichtdruk.

Prijs f 1.90. In stempelb. f 2.40.

Ds. VAN DER LAND heeft zelf nooit eene leerrede in 't licht gegeven. Zijn vele vrienden zullen des te gretiger deze gelegenheid aangrijpen om hem tot hen te laten „spreken nadat hij gestorven is".

NIEHORSTER & Co.

ZUIVERAARS

van RIJKS-, STADS- en PARTICULIERE GEBOUWEN, SCHEPEN, enz.

Marnixkade 91, Amsterdam.

Verschenen bij J. A. WORMSER, te *Amsterdam*:

EENIGE KAMERADVIEZEN,

UIT DE JAREN 1874 EN 1875,

van

Dr. A. KUYPER.

INHOUD: I. Koloniale quaestie; II. Sociale quaestie; III. Electorale quaestie; IV. Onderwijs-quaestie; V. Kerkelijke quaestie; VI. Partijverhouding.

Prijs f 3.90

DE BEROEMDE

Pommade Medicinaal

samengesteld uit CHEMISCHE en PLANTAARDIGE OLIEN, is het **EENIGE MIDDEL** tegen het **uitvallen der haren, roos of klierachtige aandoeningen** der hoofdhuid enz.

Alleen verkrijgbaar bij

B. J. WIJNGAARDEN,

COIFFEUR,

Nieuwe Leliestraat No. 57,

AMSTERDAM.

Prijs ƒ **1.—** per Flacon, met gebruiksaanwijzing.

Naar buiten na toezending van postwissel à ƒ 1.15.

VERSCHENEN:

De Pacificatie

DOOR

Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman.

Prijs ƒ 0.90.

Amsterdam. J. A. WORMSER.

Hôtel Maassen,

DEN HAAG.

Logies, Ontbijt, Bougie, Service ƒ 2.— Table d'Hôte met ½ fl. Wijn ƒ 2.25.

Uitstekende Keuken.

☞ Onovertrefbare aanbieding.

Sigaren van het alom beroemde fijne merk **NAVIO**, voor den spotprijs van ƒ **6.25** per 500 stuks. Zij, die nog geen kennis gemaakt hebben met dit merk, laten eerst 1 kistje van 100 komen op proef, tegen toezending van postwissel, groot ƒ **1.40**. Zij, die hiervan gebruik willen maken, zenden spoedig postwissel, motto: NAVIO, bureel *Standaard*. (7718)

STOTTEREN STAMELEN SPRAAKGEBREKEN.

Speciale Behandeling

DOOR

CHR. DE VRIES en J. A. M. VAN LUIJK,

Onderwijzers 1ste klas aan de Inrichting voor Doofstommen te Rotterdam (spreekmethode).

CONSULT:

Woensdag en Zaterdag.... **2—3** uur.

Kosteloos voor onvermog. **3—4** „

NOORDBLAAK 5,

ROTTERDAM.

HULSTKAMP's Oude Genever.

HULSTKAMP & ZOON en MOLIJN, Rotterdam.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

Werken van Dr. A. KUYPER.

HET WERK VAN DEN HEILIGEN GEEST. Deel I. **Voor de kerk in haar geheel;** Dl. II en III. **Voor de enkele personen.** In fraaien stempelband ƒ **8.90**; ingenaaid ƒ **7.50.** ☞ *Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.*

DAGEN VAN GOEDE BOODSCHAP. I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden ƒ **5.60**; in vier deelen ingenaaid ƒ **3.60**. Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. à ƒ **1.75**, ingen. à ƒ **1.20.**

GOMER VOOR DEN SABBATH. Meditatiën over en voor den Sabbath. Prijs ƒ **1.90**; in stempelband ƒ **2.40.**

UIT HET WOORD. Bijbelstudiën. Eerste serie, deel II. Tweede serie, deelen I, II, III. Prijs per deel ƒ **3.40**. Gebonden ƒ **3.90**. Deel I en II van de Eerste Serie zijn uitverkocht.

HONIG UIT DEN ROTSSTEEN. Deel II. Part. prijs ƒ **2.90**. Gebonden ƒ **3.40**. Deel I is uitverkocht.

DE DRIE FORMULIEREN VAN EENIGHEID, *voor kerkelijk en huiselijk gebruik*, benevens het **Kort Begrip der Christelijke Religie,** uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. *Zevende Vijfduizend.* Prijs gecartonneerd ƒ **0.40**; 25 Ex. ƒ **9.50**; 50 Ex. ƒ **18.—**. In rood linnen stempelband ƒ **0.90**. Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen ƒ **2.50.**

DE VLEESCHWORDING DES WOORDS Prijs ƒ **1.90**. Gebonden ƒ **2.40.**

DE TWAALF PATRIARCHEN. Bijbelsche Karaktorstudiën. Prijs net ingebonden ƒ **1.—**; ingen. ƒ **0.75.**

TRACTAAT VAN DE REFORMATIE DER KERKEN Aan de zonen der Reformatie hier te lande aangeboden op Luthers vierde eeuwfeest. Prijs ƒ **2.50.**

„ONS PROGRAM". Prijs ƒ **3.60**, in linnen band ƒ **4.50.**

„SION DOOR RECHT VERLOST". Tijdrede. Prijs ƒ **0.50.**

TWEEËRLEI VADERLAND. Prijs ƒ **0.50.**

HET CALVINISME EN DE KUNST. REDE bij de overdracht van het Rectoraat der **Vrije Universiteit**, op 20 October 1888. Prijs ƒ **0.90.**

NIET DE VRIJHEIDSBOOM, MAAR HET KRUIS. TOESPRAAK ter opening van de **Tiende Deputatenvergadering**, in het Eeuwjaar der Fransche Revolutie. Prijs ƒ **0.40.**

EER IS TEER. Tegen Mr. W. H. DE BEAUFORT'S *Gidsartikel:* **„De Deputatenvergadering".** Prijs ƒ **0.90.**

„ONNAUWKEURIG"? Aan *„Het Vaderland"*, in zake Mr. W. H. DE BEAUFORT'S **Verweerschrift**. Prijs ƒ **0.90.**

SCOLASTICA. Het geheim van echte studie. 2e druk. Prijs ƒ **0.40.**

HANDENARBEID. Overdruk *(ter verspreiding)* uit „De Standaard". Prijs **0.15**; 25 Ex. ƒ **3.—**; 50 Ex. ƒ **5.—**; 100 Ex. ƒ **8.—**.

BOLDOOT's BOSCHVIOOLTJES.

Voortreffelijk Reukwater.

Men lette steeds op den naam J. C. BOLDOOT.

De ondergeteekende levert met de meest omvattende garantie en tegen de laagste prijzen **van alle soliede fabrieken,**

ORGELS voor Huis, School of Kerk.

☞ Eenige **bespeelde Orgels** in prijzen van ƒ **45.—**, ƒ **60.—**, ƒ **70.** ƒ **100**, ƒ **140** en ƒ **150** aangeboden.

Nadere inlichtingen worden op aanvrage franco verstrekt.

Zaandam (Spoorstraat). A. SCHIPPER Wz.

Verschenen bij **H. TEN HOOVE**, te **Utrecht:**

ELISA DE PROFEET.

Veertig Leerredenen

VAN

Dr. F. W. KRUMMACHER,

in leven Gereformeerd Predikant te Elberfeld.

TWEEDE DRUK.

Dit werk is sinds lang uitverkocht en wordt nog veel gevraagd. Het zal thans verschijnen in 18 afleveringen à **f 0.25**, zoodat het geheel niet meer dan slechts **f 4.50** zal kosten.

Onmisbaar voor iederen Nederlander, die naar Zuid-Afrika gaat.

De worstelstrijd der Transvalers.

Aan het volk van Nederland verhaald

DOOR

F. LION CACHET.

Met Portret van PAUL KRUGER, platen en groote kaart van Zuid-Afrika.

In linnen stempelband ƒ 4.60.

De Uitgevers,

Amsterdam. HÖVEKER & ZOON.

Fresno! Californië!

Het Fresno Land Syndicate verwijst belangstellenden naar de volgende berichten uit Californië van diverse vertrouwbare personen, omtrent hare gronden ontvangen en voegt daarbij de mededeeling, dat haar land nog slechts tot 1 September a. s. tot den tegenwoordigen prijs van $ 75 per acre verkocht zal worden.

Brief van den Heer G. CRANS, *Boomkweeker en gediplomeerd Landbouwkundige*, dd. *FRESNO*, 29 Maart 1890.

„Wat den grond betreft kunnen wij tevreden zijn met de **kwaliteit.** Een ieder, die er komt roemt hem om zijne hoedanigheid, **niet te zwaar,** dus gemakkelijk te bewerken en krachtig en kleihoudend **genoeg om een** krachtigen groei te verzekeren." **Ongetwijfeld geschikt voor alle vruchtsoorten.**

Verklaring geteekend door ruim **50** *Vruchtenkweekers*, nabij *FRESNO.*

„Wij hebben na onderzoek de gronden, bekend als Perrin Colony No. 2, bevonden te zijn *uitstekend geschikt voor de Vruchten-cultuur.*"

Telegram van onzen Landgenoot, den Heer **D. ONDERBERG.**

FRESNO, 15—8—'90.

Grond goed. Fresno aangename stad.

ONDERBERG.

Telegram van onzen Landgenoot, den Heer **GEREBRANDS**, een *Vruchtenkweeker*, die reeds sedert 1½ jaar bij **Fresno** woont en onze gronden onderzocht.

FRESNO, 19—8—'90.

Land best.

GEREBRANDS.

Certificaat, na chemisch onderzoek, van de hoogste authoriteit op *Landbouwgebied* in Californië, **Professor E. W. HILGARD,** wiens handteekening is gelegaliseerd door den Nederlandschen Consul.

„Alles te zamen genomen, beschouw ik dezen grond als *uitmuntend voor de Rozijnen-Cultuur.*"

Voorts worden belangstellenden verwezen naar het uittreksel van een zeer **interessanten brief van den WelEdel Gestr. Heer Kapt. W. E. WILLINK KETJEN**, voorkomende in ons blad van heden.

Zij, die dus nog naar verbetering van positie zoeken, lust hebben in een gezonden werkkring in de open lucht en over een kapitaal van minstens vijf mille te beschikken hebben, wordt de lezing der **nieuwe geïllustreerde Brochure** van het FRESNO LAND SYNDICATE ten zeerste aanbevolen. Deze Brochure wordt tegen toezending van **25 Cts.** in postzegels *franco* toegezonden.

Kantoor en spreekuren tot 1 September UTRECHTSCHESTRAAT 19, te AMSTERDAM, Woensdags en Zaterdags van 10—12 ure.

ANNIE FOORE.

De beroemdste, de beste werken van ANNIE FOORE, keurig gedrukt, voor **Zestig Centen**. Tegen zoo'n minnen prijs, gaan duizenden exempl. van deze juweeltjes uit onze letterkunde weg.

No. 1. ANNIE FOORE, **„Florence's Droom"**, 1 deel, voor ƒ 0.60, in Prachtband voor ƒ 0.90.

No. 2. ANNIE FOORE, **„Een Familie Geheim"**, 1 deel, voor ƒ 0.60, in Prachtb. voor ƒ 0.90.

No. 3, 4. ANNIE FOORE, **„De Koloniaal en zijn Overste"**, 2 dln. voor ƒ 1.20, in 2 Prachtb. voor ƒ 1.80.

Is dat nu niet mooi, niet prachtig, is er keuriger voor uwen Boekenhanger uit te denken dan *deze overheerlijke boeken van ANNIE FOORE.*

Zooals reeds gezegd: elk deel thans voor ƒ **0.60**, of fraai gebonden voor ƒ **0.90**, dus de **4 Deelen** voor slechts ƒ **2.40**, in **4** Prachtb. v. sl. ƒ **3.60.**

Te bekomen bij D. BOLLE, Bazaar van Goedkoope Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam. Franco thuis na ontvangst van Postwissel, waarop, behalve verlangd Nummer, vermeld staat: **„ANNIE FOORE".**

TRACTAAT van den SABBATH.

HISTORISCHE DOGMATISCHE STUDIE,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs ƒ 1.60. Gebonden ƒ 2.10.

Amsterdam. J. A. WORMSER.

Goede wijn behoeft geen krans.

Lofspraak of aanbeveling zoude geheel overbodig zijn voor de reeds lang gerenommeerde

Abshaubbin's of Anti-Rhumatische Watten.

Dezelve worden steeds met het meeste succes aangewend tegen alle Rhumatische aandoeningen.

Verkrijgbaar à 30 Cts. per pakje bij:

H. J. Renken Jr., N.Z. Voorburgwal bij de Molsteeg, Amsterdam.

A. W. Schade & Zonen, idem Leidschestraat en Nieuwendijk, in *de Vlijt.*

Meurs & Co., Rapenburg, Amsterdam.

Christiaan Annegarn, id., Paleisstraat hoek Singel.

Wed. J. P. van Doornenwaard Ham, Koningsplein, Amsterdam.

G. de Barbanson, N. Diep.

Wiebols, Purmerend.

H. Meijer, Haarlem.

G. van der Geur, Waddingsveen.

N. J. Sanders, Leiden.

Iserief & Zonen, 's Hage.

Gez. Willems, Schiedam.

J. H. Keller & Zoon, Rotterdam.

S. J. G. Wulff, Westnieuwland, Rott.

N. A. Stempelt, Dordrecht.

W. Fagginger Auer, Middelburg.

D. Hildernisse, Goes.

J. Smits, Zierikzee.

J. C. van Aken-Kroonen, Breda.

M. Loozen, Klundert.

Wed. Bosman, Gouda.

J. J. Groenhuizen & Co., Utrecht.

Blancke & Kloek, Wijk bij Duurstede.

A. H. Blancke & Co., Culemborg.

Mejuffr. Wed. Fischer, Harderwijk.

W. F. Stierhout, Tiel.

F. Dierkes, te Wagen.

F. A. Stroetman, Arnhem.

C. van Esveld, te Nijkerk o/d. Veluwe.

W. D. Weisfelt, Zutfen.

J. T. Locht, Lochem.

Wed. J. Pondman, Kampen.

Gez. Weghuis, Zwolle

E. Lakke, Meppel.

Wed. J. A. v. d. Wijk, Assen.

J. den Holder, Terborgh.

Feldbrugge, Gron.

J. L. Tombroek, Franeker.

Gebr. Mackus, Leeuwarden.

Ad. H. de Witte Janssens, Hulst

[illegible] namaaksels en lette vooral op de onderteekening van elk pakje.

A. BREETVELT Az.

De Geldigheid

VAN DE

Oude Kerkenordening

DER

Nederl. Gereformeerde Kerken.

Rede

gehouden bij de Overdracht van het Rectoraat der Vrije Universiteit,

den 21 October 1889,

DOOR

F. L. RUTGERS,

Theol. Dr. en Prof.

Met aanteekeningen en actestukken,

Prijs ƒ **1.20.**

Amsterdam. J. A. WORMSER

Pillen Holloway.

De meest gezochte geneesmiddelen over geheel de wereld.

De Pillen (de beste medicijn tot zuivering en herstelling van het bloed) nemen in weinig tijds de verstoringen van maag, lever en ingewanden weg; zij zijn onwaardeerbaar in alle gevallen van Dysenterie en als huismiddel worden zij door geen ander overtroffen.

Zalf Holloway.

De Zalf is het non-plus-ultra der geneesmiddelen tegen alle ziekten, wonden en zweren, zelfs wanneer die verouderd zijn; en in welken vorm ook zich de ziekten der huid voordoen, hoe hardnekkig ze ook zijn, zij verdwijnen door de balsemachtige en genezende hoedanigheden van deze zalf. In één woord, voor alle uitwendig gebruik is dezelve onovertrefbaar.

Bij deze voortreffelijke geneesmiddelen heeft men gebruiksaanwijzingen in alle talen, terwijl zij bij al de voornaamste apothekers te verkrijgen zijn. Voor den verkoop in het groot adresseere men zich aan den eigenaar, professor Holloway, 78 New Oxford Street, London.

Uitgaven van HÖVEKER & ZOON, *Amsterdam.*

Werken van Dr. Ph. S. van Ronkel.

Het Boek Ruth

in Bijbellezingen voor het Volk.

480 pag. groot formaat.

Ingenaaid ƒ 2.25. Gebonden ƒ 2.85.

Aan Dr. H. J. A. M. Schaepman

en

Der Eeuwen worsteling

een Tijd- en Eeuwvers in 1889.

Prijs ƒ 0.90.

De beste aanbeveling voor de

Urling's Patentstijfsel

is de nabootsing der verpakking, dat zien de navolgers over het hoofd.

Koog a/d Zaan JACOB DUYVIS.

Een uitnemend geschenk voor jongelieden.

Een uitverkoren vat.

Het leven van Johannes Calvijn, aan het Nederlandsche volk verhaald.

Met voorrede van

Ds. J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL,

en Portret van CALVIJN.

Prijs ƒ 1.20, gebonden ƒ 1.[illegible]

Amsterdam. J. A. WORMSER

GEDRUKT TER KONINKL. NED. STOOMD. WARMOESSTRAAT 106. AMSTERDAM